เปรียบเทียบ
ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๕๑
กับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เมษายน ๒๕๖๓

เปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
กับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๘ กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมสภา ดังนั้นสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ตราข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้น โดยมีความเป็นมาโดยสังเขปดังนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ สภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๘ คน เพื่อยกร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เมื่อคณะกรรมาธิการยกร่างเสร็จแล้วจึงเสนอรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๙ คน เพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ และครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ในวาระที่สองและวาระที่สาม แล้วลงมติเห็นชอบ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑๖ ง วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

สำนักการประชุมเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลในวงงานรัฐสภาเป็นไปอย่างถูกต้องตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีรายละเอียดหลายเรื่องที่แตกต่างจากข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้จัดพิมพ์เปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ กับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเผยแพร่และเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลในวงงานรัฐสภาต่อไป

สำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เมษายน ๒๕๖๓

สารบัญ

หน้า

คำนำ (ก)

สารบัญ (ข)

คำปรารภ ๑

หมวด ๑ การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา (ข้อ ๕ - ๘) ๓

หมวด ๒ หน้าที่และอำนาจของประธานสภา รองประธานสภา และหน้าที่ของเลขาธิการ (ข้อ ๙ - ๑๑) ๔

หมวด ๓ คณะกรรมการประสานงาน ๗

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร (ข้อ ๑๒ - ๑๔) ๗

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการประสานงานพรรคการเมือง ฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร (ข้อ ๑๕ - ๑๗) ๘

หมวด ๔ การประชุม ๑๐

ส่วนที่ ๑ วิธีการประชุม (ข้อ ๑๘ - ๔๓) ๑๐

ส่วนที่ ๒ การเสนอญัตติ (ข้อ ๔๔ - ๖๕) ๑๙

ส่วนที่ ๓ การอภิปราย (ข้อ ๖๖ - ๗๗) ๒๖

ส่วนที่ ๔ การลงมติ (ข้อ ๗๘ - ๘๙) ๒๙

หมวด ๕ กรรมาธิการ (ข้อ ๙๐ - ๑๐๙) ๓๔

หมวด ๖ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ (ข้อ ๑๑๐ - ๑๔๐) ๕๕

หมวด ๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป (ข้อ ๑๔๑ - ๑๔๓) ๖๙

หมวด ๘ กระทู้ถาม ๗๑

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป (ข้อ ๑๔๔ - ๑๕๕) ๗๑

ส่วนที่ ๒ กระทู้ถามสดด้วยวาจา (ข้อ ๑๕๖ - ๑๖๑) ๗๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ ๓ กระทู้ถามทั่วไป (ข้อ ๑๖๒ - ๑๖๗) **๗๗**

ส่วนที่ ๔ กระทู้ถามแยกเฉพาะ (ข้อ ๑๖๘ - ๑๗๔) **๘๐**

หมวด ๙ การเปิดอภิปรายทั่วไป **๘๓**

ส่วนที่ ๑ การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ (ข้อ ๑๗๕ - ๑๗๘) **๘๓**

ส่วนที่ ๒ การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ (ข้อ ๑๗๙ - ๑๘๐) **๘๕**

หมวด ๑๐ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย (ข้อ ๑๘๑ - ๑๘๓) **๘๖**

หมวด ๑๑ บทสุดท้าย (ข้อ ๑๘๔ - ๑๘๘) **๘๗**

บทเฉพาะกาล (ข้อ ๑๘๙ - ๑๙๒) **๘๙**

รายนามคณะผู้จัดทำ **๙๑**

เปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

กับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้	อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้	แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑”	**ข้อ ๑** ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒”	หลักการเดิม
ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	**ข้อ ๒** ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	หลักการเดิม
ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า “ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎร “รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธานสภาผู้แทนราษฎร “สภา” หมายความว่า สภาผู้แทนราษฎร “ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร “สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร “กรรมาธิการ” หมายความว่า กรรมาธิการสามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญของสภา	**ข้อ ๓** ในข้อบังคับนี้ คำว่า “ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎร “รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธานสภาผู้แทนราษฎร “สภา” หมายความว่า สภาผู้แทนราษฎร “ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร “สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร “กรรมาธิการ” หมายความว่า กรรมาธิการสามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร	- คำว่า “กรรมาธิการ” ในที่นี้ไม่ได้หมายความรวมถึงกรรมาธิการร่วมกัน เนื่องจากมาตรา ๑๓๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้การประชุมคณะกรรมาธิการร่วมกันต้องมีกรรมาธิการของสภาทั้งสองมาประชุม และให้นำความในมาตรา ๑๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๑๕๗ ได้กำหนดให้การประชุมร่วมกันของรัฐสภาใช้ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา นอกจากนี้ ข้อบังคับ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
“บริเวณสภา” หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภาผู้แทนราษฎรและให้หมายความรวมถึงอาคารที่ทำการต่าง ๆ และอาคารที่ทำการของสภาผู้แทนราษฎรด้วย “เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “การประชุม” หมายความว่า การประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม หรือศาลปกครอง	“บริเวณสภา” หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภาผู้แทนราษฎร อาคารที่ทำการของสภาผู้แทนราษฎร และให้หมายความรวมถึงสถานที่สำหรับใช้เป็นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นการชั่วคราว และอาคารที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้วย “เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “การประชุม” หมายความว่า การประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ที่ประชุม” หมายความว่า ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และให้หมายความรวมถึงห้องกระทู้ถามด้วย “ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลรัฐธรรมนูญ	การประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ ยังได้กำหนดถึงการเลือกตั้งและการประชุมคณะกรรมาธิการไว้แล้ว ดังนั้น บทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมาธิการร่วมกันจึงเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา - แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “บริเวณสภา” เพื่อให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และกำหนดให้หมายความรวมถึงสถานที่สำหรับใช้เป็นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นการชั่วคราวด้วย - แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ศาล” โดยจัดเรียงตามลำดับชื่อหมวดและชื่อส่วนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - เพิ่มนิยามคำว่า “ที่ประชุม” ขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และกำหนดให้หมายความรวมถึงห้องกระทู้ถามแยกเฉพาะด้วย
ข้อ ๔ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้	**ข้อ ๔** ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้	ปรับแก้ถ้อยคำเล็กน้อยแต่ยังคงหลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
หมวด ๑ **การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา**	**หมวด ๑** **การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา**	หลักการเดิม
	ข้อ ๕ การเลือกประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก ให้เลขาธิการเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภา และเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็นจะต้องประชุมปรึกษาในการประชุมครั้งนั้นด้วย ในการดำเนินการเลือกตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานสภาหรือรองประธานสภา ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในลำดับถัดไปซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม	เพิ่มขึ้นใหม่ กำหนดวิธีการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก โดยให้เลขาธิการเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภา และเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็น ซึ่งเป็นการกำหนดไว้ต่างหากจากการเลือกประธานเฉพาะคราว
ข้อ ๕ การเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อ ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุม	**ข้อ ๖** การเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้ผู้ถูกเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง กล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในการที่จะดำรงตำแหน่งต่อที่ประชุมภายในระยะเวลาที่ประธานกำหนด โดยไม่มีการอภิปราย ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อ ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ	เพิ่มความเป็นวรรคสอง ให้ผู้ถูกเสนอชื่อเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรทุกคน ต้องกล่าวแสดงวิสัยทัศน์ต่อที่ประชุม เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับทราบและใช้ประกอบการพิจารณาในการออกเสียงลงคะแนนกรณีที่มีการเสนอชื่อหลายชื่อ ซึ่งหลักการนี้สอดคล้องกับการเลือกประธานสภานิติบัญญัติ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุม	แห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๗
ข้อ ๖ การเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภาสองคน ให้เลือกรองประธานสภาคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนที่สอง	**ข้อ ๗** การเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภาสองคน ให้เลือกรองประธานสภาคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนที่สอง	ผู้ถูกเสนอชื่อเป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรทุกคนต้องกล่าวแสดงวิสัยทัศน์ต่อที่ประชุม เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับทราบและใช้ประกอบการพิจารณาในการออกเสียงลงคะแนนกรณีที่มีการเสนอชื่อหลายชื่อด้วย
ข้อ ๗ เมื่อเลือกประธานสภาและรองประธานสภาได้แล้ว ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีโดยเร็ว เพื่อนำความกราบบังคมทูล เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบด้วย	**ข้อ ๘** เมื่อเลือกประธานสภาและรองประธานสภาได้แล้ว ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีโดยเร็ว เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบด้วย	เพิ่มความว่า “เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป” ในส่วนท้ายของวรรคหนึ่ง เพื่อให้ความครบถ้วนถูกต้อง
หมวด ๒ **อำนาจและหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา และหน้าที่ของเลขาธิการ**	**หมวด ๒** **หน้าที่และอำนาจของประธานสภา รองประธานสภา และหน้าที่ของเลขาธิการ**	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “อำนาจและหน้าที่” เป็น “หน้าที่และอำนาจ” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๑๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ซึ่งเดิมมาตรา ๑๒๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ใช้คำว่า “อำนาจและหน้าที่”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๘ ประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นประธานของที่ประชุมสภา (๒) กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสภา (๓) ควบคุมการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภา ตลอดถึงบริเวณสภา (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก (๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสภา (๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้	**ข้อ ๙** ประธานสภามีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) เป็นประธานของที่ประชุม และต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ (๒) กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสภา (๓) ควบคุมการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม ตลอดถึงบริเวณสภา (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก (๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสภา (๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “อำนาจและหน้าที่” เป็น “หน้าที่และอำนาจ” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๑๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ซึ่งเดิมมาตรา ๑๒๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ใช้คำว่า “อำนาจและหน้าที่” - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ที่ประชุมสภา” เป็น “ที่ประชุม” ใน (๑) และ (๓) เพราะคำว่า “ที่ประชุม” มีการกำหนดนิยามไว้ในข้อ ๓ แล้ว - แก้ไขเพิ่มเติมความในข้อ ๙ (๑) โดยเพิ่มความว่า “และต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๙ รองประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภา หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานสภาสองคน ให้รองประธานสภาคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา ถ้ารองประธานสภาคนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาคนที่สอง	**ข้อ ๑๐** รองประธานสภามีหน้าที่และอำนาจช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภา หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานสภาสองคน ให้รองประธานสภาคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา ถ้ารองประธานสภาคนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาคนที่สอง	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “อำนาจและหน้าที่” เป็น “หน้าที่และอำนาจ” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๑๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ซึ่งเดิมมาตรา ๑๒๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ใช้คำว่า “อำนาจและหน้าที่”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา	เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา	
ข้อ ๑๐ เลขาธิการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) นัดประชุมสภาและคณะกรรมาธิการครั้งแรก (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาและที่ประชุมคณะกรรมาธิการเข้าปฏิบัติหน้าที่ (๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง (๔) จัดทำรายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน (๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง (๖) รักษาสรรพเอกสาร ข้อมูลและโสตทัศนวัสดุของสภา (๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด (๘) หน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ (๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย	**ข้อ ๑๑** เลขาธิการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) นัดประชุมสภาและคณะกรรมาธิการครั้งแรก (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมและที่ประชุมคณะกรรมาธิการเข้าปฏิบัติหน้าที่ (๓) ช่วยประธานในการประชุม (๔) จัดทำรายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน (๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง (๖) รักษาสรรพเอกสาร ข้อมูลและโสตทัศนวัสดุของสภา (๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด (๘) สนับสนุนการประชุมและการดำเนินงานของสมาชิก (๙) หน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ (๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย	- แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) จากเดิม “ที่ประชุมสภา” เป็น “ที่ประชุม” เพราะคำว่า “ที่ประชุม” มีการกำหนดนิยามไว้ในข้อ ๓ แล้ว - แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) เพื่อให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ช่วยประธานในการประชุมทุกเรื่อง - เพิ่มความเป็น (๘) เพื่อกำหนดให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ในการสนับสนุนการประชุมและการดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	หมวด ๓ **คณะกรรมการประสานงาน**	เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นสองคณะ ทำหน้าที่ประสานงานในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของสภา เพื่อให้การดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
	ส่วนที่ ๑ **คณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร**	เพิ่มขึ้นใหม่
	ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย ประธานสภาหรือรองประธานสภาที่ประธานสภามอบหมายเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบคน ซึ่งประธานสภาแต่งตั้งจากสมาชิกซึ่งเป็นกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลจำนวนห้าคน และกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจำนวนห้าคน ตามมติของคณะกรรมการประสานงานแต่ละฝ่าย หลักเกณฑ์ วิธีการในการแต่งตั้งและสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด	- องค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการในการแต่งตั้งและสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร - มิได้บัญญัติคำว่า “ร่วม” ไว้ในคำว่า “กรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร” เพราะในบางกรณีพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร อาจมีเพียงพรรคการเมืองเดียวก็ได้
	ข้อ ๑๓ กรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ	เหตุในการพ้นจากตำแหน่ง

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	(๑) สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ (๒) ตาย (๓) ลาออก (๔) พ้นจากการเป็นสมาชิก (๕) พ้นจากการเป็นกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลหรือกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี (๖) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎรใหม่แทนคณะเดิม	
	ข้อ ๑๔ คณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) พิจารณาดำเนินการหรือประสานงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประชุมและกิจการของสภา (๒) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย	หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร
	ส่วนที่ ๒ **คณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร**	เพิ่มขึ้นใหม่
	ข้อ ๑๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิก ซึ่งสังกัดพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่ผู้นำฝ่ายค้าน	องค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการในการแต่งตั้งและสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการประสานงาน

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	ในสภาผู้แทนราษฎรมอบหมายเป็นประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินยี่สิบสี่คน ซึ่งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเสนอให้ประธานสภาแต่งตั้งจากสมาชิกในสังกัดพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรตามอัตราส่วนจำนวนสมาชิกของพรรคการเมืองฝ่ายค้านแต่ละพรรค หลักเกณฑ์ วิธีการในการแต่งตั้งและสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด	พรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร
	ข้อ ๑๖ กรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ (๒) ตาย (๓) ลาออก (๔) พ้นจากการเป็นสมาชิก (๕) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรใหม่แทนคณะเดิม	เหตุในการพ้นจากตำแหน่ง
	ข้อ ๑๗ คณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) พิจารณาดำเนินการหรือประสานงานในเรื่องของพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่เกี่ยวข้องกับการประชุมและกิจการของสภา (๒) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย	หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
หมวด ๓ **การประชุม**	**หมวด ๔** **การประชุม**	หลักการเดิม
ส่วนที่ ๑ **วิธีการประชุม**	**ส่วนที่ ๑** **วิธีการประชุม**	หลักการเดิม
ข้อ ๑๑ การประชุมย่อมเป็นการเปิดเผย เว้นแต่คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ การประชุมเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และประธานสภาต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับได้อย่างทั่วถึง เว้นแต่มีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ ในกรณีที่ไม่สามารถถ่ายทอดสดการประชุมตามวรรคสองได้ ให้ประธานสภาจัดให้มีการเผยแพร่บันทึกเทปการประชุมดังกล่าวผ่านทางสื่อที่เหมาะสม โดยเร็ว การประชุมลับ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานเท่านั้น	**ข้อ ๑๘** การประชุมย่อมเป็นการเปิดเผย เว้นแต่คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ การประชุมเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และประธานสภาต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับได้อย่างทั่วถึง โดยจัดให้มีล่ามภาษามือด้วย เว้นแต่มีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ ในกรณีที่ไม่สามารถถ่ายทอดสดการประชุมตามวรรคสองได้ ให้ประธานสภาจัดให้มีการเผยแพร่บันทึกภาพและเสียงการประชุมดังกล่าวผ่านทางสื่อที่เหมาะสมโดยเร็ว ในการประชุมลับ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานเท่านั้น และให้ประธานดำเนินการเพื่อมิให้มีการบันทึกภาพ บันทึกเสียง หรือ	- แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง โดยกำหนดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมผ่านทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นได้ด้วย เพื่อรองรับเทคโนโลยีในปัจจุบันและในอนาคต นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีล่ามภาษามือเพื่อให้ผู้พิการทางการได้ยินสามารถรับทราบการประชุมได้ด้วย - แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “เทป” เป็นคำว่า “ภาพและเสียง” ในวรรคสาม เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน - แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เพื่อให้ประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจในการดำเนินการเพื่อมิให้มีการกระทำการใด ๆ ที่เป็นการถ่ายทอด

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	กระทำการใด ๆ ที่เป็นการถ่ายทอดการประชุมสู่บุคคลภายนอกโดยมิได้รับอนุญาต	การประชุมลับสู่บุคคลภายนอกโดยไม่ได้รับอนุญาต
ข้อ ๑๒ ให้มีการประชุมครั้งแรกภายในสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญของรัฐสภา การประชุมครั้งต่อไปให้เป็นไปตามมติที่สภากำหนดไว้ แต่ถ้ามีเหตุอันสมควรประธานสภาจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรเรียกประชุมเป็นพิเศษ ให้เรียกประชุมได้	**ข้อ ๑๙** ให้มีการประชุมครั้งแรกภายในสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญของรัฐสภา การประชุมครั้งต่อไปให้เป็นไปตามมติที่สภากำหนดไว้ แต่ถ้ามีเหตุอันสมควรประธานสภาจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้ โดยให้ทำเป็นหนังสือ และให้ประธานสภาแจ้งเหตุที่สั่งงดในการประชุมครั้งถัดไป เว้นแต่ประธานบอกงดในที่ประชุมแล้ว ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรเรียกประชุมเป็นพิเศษ ให้เรียกประชุมได้	แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง ให้การสั่งงดการประชุมต้องทำเป็นหนังสือและกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งเหตุที่สั่งงดในการประชุมครั้งถัดไปเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทราบด้วย เว้นแต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรบอกงดในที่ประชุมแล้ว
ข้อ ๑๓ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้	**ข้อ ๒๐** การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้ การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้	แก้ไขเพิ่มเติมวรรคหนึ่ง โดยในกรณีที่เป็นเรื่องด่วน ประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจนัดประชุมด้วยวิธีอื่นใดก็ได้
ข้อ ๑๔ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน	**ข้อ ๒๑** ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน	- แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เพื่อให้มีการเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดปริมาณการใช้กระดาษ และเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		- เพิ่มความเป็นวรรคสอง แต่เป็นหลักการเดิม โดยนำความในส่วนท้ายของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๔ มากำหนดไว้
ข้อ ๑๕ การนัดประชุมหรือการส่งเอกสารตามข้อ ๑๓ หรือข้อ ๑๔ อาจดำเนินการทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพิ่มเติมด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับ ให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด	**ข้อ ๒๒** การนัดประชุมตามข้อ ๒๐ หรือการส่งเอกสารตามข้อ ๒๑ อาจดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพิ่มเติมด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับ ให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “การนัดประชุมหรือการส่งเอกสารตามข้อ ๑๓ หรือข้อ ๑๔ เป็น “การนัดประชุมตามข้อ ๒๐ หรือการส่งเอกสารตามข้อ ๒๑” เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น - ตัดความว่า “ทางโทรสาร” ออก เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีในการส่งเอกสารทันสมัยขึ้นทำให้มีการส่งโทรสารน้อยลง
ข้อ ๑๖ การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้ (๑) กระทู้ถาม (๒) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม (๓) รับรองรายงานการประชุม (๔) เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา (๖) เรื่องที่เสนอใหม่	**ข้อ ๒๓** การจัดระเบียบวาระการประชุม ให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้ (๑) กระทู้ถาม (๒) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม (๓) รับรองรายงานการประชุม (๔) เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา (๖) เรื่องที่เสนอใหม่	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
(๗) เรื่องอื่น ๆ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้ แต่จะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วไม่ได้	(๗) เรื่องอื่น ๆ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้ แต่จะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วไม่ได้	
ข้อ ๑๗ ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ประธานสภาอาจอนุญาตให้สมาชิกปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใดได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด และให้ประธานสภาส่งเรื่องดังกล่าวให้รัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงภายในสามสิบวัน และแจ้งให้สมาชิกทราบ	**ข้อ ๒๔** ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ประธานอาจอนุญาตให้สมาชิกปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใดได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด และให้ประธานสภาส่งเรื่องดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงภายในสามสิบวัน และแจ้งให้สมาชิกทราบ	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ประธานสภา” เป็น “ประธาน” เพราะอำนาจในการให้สมาชิกฯ ปรึกษาหารือฯ เป็นอำนาจของประธานในที่ประชุม - แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๑๘ ก่อนเข้าประชุมทุกครั้งให้สมาชิกมาประชุมลงชื่อในเอกสารที่จัดไว้หรือแสดงตนตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมพิจารณาได้ เมื่อมีสมาชิกมาลงชื่อครบองค์ประชุมและมีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้ประธานดำเนินการประชุมได้	**ข้อ ๒๕** ก่อนเข้าประชุมทุกครั้งให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในเอกสารที่จัดไว้หรือแสดงตนตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมพิจารณาได้ เมื่อมีสมาชิกมาลงชื่อครบองค์ประชุมและมีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้ประธานดำเนินการประชุมได้	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สมาชิกมาประชุม” เป็น “สมาชิกผู้มาประชุม” ในวรรคหนึ่ง เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น - ปรับปรุงความในวรรคสองให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - เพิ่มความเป็นวรรคห้า เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติในการฟังการอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแสพระราชดำรัสไว้ในข้อบังคับ (ในทางปฏิบัติก็มีการปฏิบัติเช่นนี้อยู่แล้ว)

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยืนขึ้นจนกว่าประธานได้นั่งลง	เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยืนขึ้นจนกว่าประธานได้นั่งลง ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยืนฟังตลอดเวลาที่อ่าน	
ข้อ ๑๙ เมื่อพ้นกำหนดประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้	**ข้อ ๒๖** เมื่อพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้	เพิ่มเติมคำว่า “เวลา” หลังคำว่า “เมื่อพ้นกำหนด” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๒๐ เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุม ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งมาประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาตามข้อ ๕ และข้อ ๖ หรือเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้นในกรณีที่ที่ประชุมต้องประชุมปรึกษาเรื่องอื่น ในการเลือกประธานเฉพาะคราว ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๒๗** เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุม ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งมาประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาตามข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ หรือเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้นในกรณีที่ที่ประชุมต้องประชุมปรึกษาเรื่องอื่น ในการเลือกประธานเฉพาะคราว ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีตามข้อ ๖ วรรคสอง มิให้นำมาใช้บังคับ ส่วนการลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผยตามข้อ ๘๓	- แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง โดยยกเว้นมิให้นำเรื่องการแสดงวิสัยทัศน์มาใช้บังคับกับการเลือกประธานเฉพาะคราว และกำหนดให้การลงคะแนนเลือกประธานเฉพาะคราวให้กระทำเป็นการเปิดเผย - ไม่นำหลักการตามมาตรา ๑๒๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาใช้ เพราะเป็นเพียงการเลือกประธานเฉพาะคราวในครั้งนั้น ๆ เท่านั้น (ไม่ใช่ตำแหน่งถาวร) หลักการนี้สอดคล้องกับข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๒
ข้อ ๒๑ การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น	**ข้อ ๒๘** การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๒๒ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานอนุญาตแล้ว จึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น	**ข้อ ๒๙** ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น	หลักการเดิม
ข้อ ๒๓ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุม ให้ประธานพิจารณาอนุญาต สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ ถ้าเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน	**ข้อ ๓๐** ถ้านายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุม ให้ประธานพิจารณาอนุญาต สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ ถ้าเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๒๔ ในกรณีที่สภาพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวกับศาล องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายกำหนดให้ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภา ให้ผู้แทนขององค์กรนั้นมีสิทธิเข้าแถลงหรือชี้แจงต่อที่ประชุมได้ เมื่อประธานอนุญาต ในการแถลงหรือชี้แจง ให้นำความในข้อ ๖๑ ข้อ ๖๒ ข้อ ๖๓ และข้อ ๖๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๓๑** ในกรณีที่สภาพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวกับศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายกำหนดให้ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภา ให้ผู้แทนขององค์กรนั้นมีสิทธิเข้าแถลงหรือชี้แจงต่อที่ประชุมได้ เมื่อประธานอนุญาต ในการแถลงหรือชี้แจง ให้นำความในข้อ ๖๙ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ และข้อ ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” เป็น “องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ” ในวรรคหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อหมวด ๑๒ องค์กรอิสระ และหมวด ๑๓ องค์กรอัยการของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๒๕ ประธานมีอำนาจปรึกษาหารือที่ประชุมในปัญหาใด ๆ กำหนดวิธีการตรวจสอบองค์ประชุม สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยไม่ได้สั่งอย่างใดและไม่มีรองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม	**ข้อ ๓๒** ประธานมีอำนาจปรึกษาหารือที่ประชุมในปัญหาใด ๆ กำหนดวิธีการตรวจสอบองค์ประชุม สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุมหรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าประธานสภาลงจากบัลลังก์โดยไม่ได้สั่งอย่างใดและไม่มีรองประธานสภาปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “ประธาน” และ “รองประธาน” เป็น “ประธานสภา” และ “รองประธานสภา” ในวรรคสอง เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๒๖ รายงานการประชุม เมื่อคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ณ บริเวณสภา เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้ รายงานการประชุมทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาการประชุม ที่ขาดการประชุม และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนแต่ละเรื่อง สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริงโดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ถ้าคณะกรรมาธิการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยืนยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย	**ข้อ ๓๓** รายงานการประชุม เมื่อคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ณ บริเวณสภา เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้ โดยสมาชิกอาจร้องขอตรวจดูทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด รายงานการประชุมทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาการประชุม ที่ขาดการประชุม และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนแต่ละเรื่อง สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริง โดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ถ้าคณะกรรมาธิการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยืนยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย	แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีต้องการขอตรวจดูรายงานการประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น
ข้อ ๒๗ รายงานการประชุมครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมาธิการแก้ไขเพิ่มเติมเองหรือโดยสมาชิกขอแก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมาธิการจะต้องแถลงต่อที่ประชุมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว	**ข้อ ๓๔** รายงานการประชุมครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจดูตามข้อ ๓๓ แล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติมเองหรือโดยสมาชิกขอแก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องแถลงต่อที่ประชุมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้ว” เป็น “เพื่อให้สมาชิกตรวจดู ตามข้อ ๓๓” และ “คณะกรรมาธิการ” เป็น “คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๒๘ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน	**ข้อ ๓๕** เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “เพราะเหตุที่อายุของสภาสิ้นสุดลง” เป็น “เพราะ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
รายงานการประชุมที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หรือรายงานการประชุมที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของสภาสิ้นสุดลง ให้เลขาธิการบันทึกเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น	รายงานการประชุมที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หรือรายงานการประชุมที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ ให้เลขาธิการบันทึกเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น	เหตุที่สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ” ในวรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ แต่ให้ตัดความว่า “หรือเหตุอื่นใด” ออก เนื่องจากคำว่า “หรือเหตุอื่นใด” จะหมายถึงการถูกปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งหากบัญญัติคำนี้ไว้ในข้อบังคับการประชุมฯ จะเป็นการเสมือนว่าสภาผู้แทนราษฎรยอมรับให้มีการเกิดการปฏิวัติรัฐประหารขึ้นในอนาคตได้
ข้อ ๒๙ สภาอาจมีมติไม่ให้จดรายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์ไว้	**ข้อ ๓๖** สภาอาจมีมติไม่ให้จดรายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์ไว้	หลักการเดิม
ข้อ ๓๐ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับให้คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและเสนอความเห็นเพื่อให้สภามีมติว่าจะเปิดเผยหรือไม่	**ข้อ ๓๗** การเปิดเผยรายงานการประชุมลับให้คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและเสนอความเห็นเพื่อให้สภามีมติว่าจะเปิดเผยหรือไม่	หลักการเดิม
ข้อ ๓๑ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดินที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมก็ได้	**ข้อ ๓๘** สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดินที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมก็ได้	หลักการเดิม
ข้อ ๓๒ ในกรณีที่สมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ อันอาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหาย บุคคลนั้นมีสิทธิร้องขอต่อ	**ข้อ ๓๙** ในกรณีที่สมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น อันอาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือ	เพิ่มเติมความว่า “หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น” ในวรรคหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๑๘

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ประธานสภาภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันที่มีการประชุมครั้งนั้น เพื่อให้มีการโฆษณาคำชี้แจง การยื่นคำร้องต้องทำเป็นหนังสือพร้อมคำชี้แจงประกอบข้อเท็จจริงอย่างชัดเจนและอยู่ในประเด็นที่ผู้ร้องอ้างว่าก่อให้เกิดความเสียหายเท่านั้น	สมาชิกได้รับความเสียหาย บุคคลนั้นมีสิทธิร้องขอต่อประธานสภาภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันที่มีการประชุมครั้งนั้น เพื่อให้มีการโฆษณาคำชี้แจง การยื่นคำร้องต้องทำเป็นหนังสือพร้อมคำชี้แจงประกอบข้อเท็จจริงอย่างชัดเจนและอยู่ในประเด็นที่ผู้ร้องอ้างว่าก่อให้เกิดความเสียหายเท่านั้น	
ข้อ ๓๓ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมานั้น เป็นไปตามข้อ ๓๒ หรือไม่ ให้ประธานสภาวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง ในกรณีที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงไม่เป็นไปตามข้อ ๓๒ ให้ยกคำร้องเสียและแจ้งให้ผู้ร้องทราบ คำวินิจฉัยของประธานสภาให้ถือเป็นเด็ดขาด	**ข้อ ๔๐** ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมานั้นเป็นไปตามข้อ ๓๙ หรือไม่ ให้ประธานสภาวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง ในกรณีที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงไม่เป็นไปตามข้อ ๓๙ ให้ยกคำร้องเสียและแจ้งให้ผู้ร้องทราบ คำวินิจฉัยของประธานสภาให้ถือเป็นเด็ดขาด	หลักการเดิม
ข้อ ๓๔ ในกรณีที่ประธานสภาได้วินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงเป็นไปตามข้อ ๓๒ ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาโดยวิธีปิดประกาศคำชี้แจงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ และโฆษณาโดยวิธีการอื่นตามที่ประธานสภาเห็นสมควร	**ข้อ ๔๑** ในกรณีที่ประธานสภาได้วินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงเป็นไปตามข้อ ๓๙ ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาโดยวิธีปิดประกาศคำชี้แจงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ และโฆษณาโดยวิธีการอื่นตามที่ประธานสภาเห็นสมควร	หลักการเดิม
ข้อ ๓๕ เมื่อประธานสภาดำเนินการตามข้อ ๓๔ แล้ว ให้แจ้งผู้ร้อง ผู้กล่าวถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และที่ประชุมสภารับทราบในโอกาสแรกที่มี	**ข้อ ๔๒** เมื่อประธานสภาดำเนินการตามข้อ ๔๑ แล้ว ให้แจ้งผู้ร้อง ผู้กล่าวถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และที่ประชุมรับทราบในโอกาสแรกที่มี	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ที่ประชุมสภา” เป็น “ที่ประชุม” เพราะคำว่า

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
การประชุม	การประชุม	“ที่ประชุม” มีการกำหนดนิยามไว้ในข้อ ๓ แล้ว
ข้อ ๓๖ ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุม ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่สภามีมติไม่ให้เปิดเผย	**ข้อ ๔๓** ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุม เพื่อเป็นการเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป โดยอาจมีการเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ เว้นแต่รายงานการประชุมลับที่สภามีมติไม่ให้เปิดเผย	- เพิ่มความว่า “เพื่อเป็นการเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๐ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้เปิดเผยรายงานการประชุมให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป - กำหนดให้มีการโฆษณารายงานการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นได้ด้วย เพื่อรองรับเทคโนโลยีในปัจจุบันและในอนาคต
ส่วนที่ ๒ **การเสนอญัตติ**	**ส่วนที่ ๒** **การเสนอญัตติ**	หลักการเดิม
	ข้อ ๔๔ ญัตติ คือ ข้อเสนอใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายให้สภาลงมติหรือชี้ขาดว่าจะให้ปฏิบัติหรือดำเนินการอย่างไรต่อไป	เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดนิยามคำว่า “ญัตติ” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๓๗ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภา และต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น	**ข้อ ๔๕** ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภา และต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น	ตัดคำว่า “ทั้งนี้” ออก

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๓๘ ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๓๙ หรือร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑ ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง	**ข้อ ๔๖** ญัตติขอให้ประชุมลับตามมาตรา ๑๒๗ ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๓๓ ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ไม่ต้องมีผู้รับรอง	แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๓๙ ญัตติขอให้สภามีมติให้รัฐมนตรีผู้ใดเข้าร่วมประชุมในเรื่องใดในที่ประชุมสภาตามมาตรา ๑๗๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน	**ข้อ ๔๗** ญัตติขอให้สภามีมติให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดเข้าร่วมประชุมในเรื่องใดในที่ประชุม ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน	- แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ที่ประชุมสภา” เป็น “ที่ประชุม” เพราะคำว่า “ที่ประชุม” มีการกำหนดนิยามไว้ในข้อ ๓ แล้ว - แก้ไขความโดยตัดเลขมาตราออก เพราะรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ไม่ได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้รัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมไว้ ทั้งนี้ มาตรา ๑๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตน

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๔๐ ญัตติขอให้สภามีมติว่ากรณีมีความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างสภากับองค์กรตามมาตรา ๒๑๔ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน	**ข้อ ๔๘** ญัตติขอให้สภามีมติว่ากรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาตามมาตรา ๒๑๐ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน	- แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๑๐ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - การส่งปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาในข้อนี้ ไปยังศาลรัฐธรรมนูญต้องใช้มติของสภาผู้แทนราษฎร
ข้อ ๔๑ ญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการหรือขอให้คณะกรรมาธิการสามัญคณะใดคณะหนึ่งกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาตามมาตรา ๑๓๕ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน	**ข้อ ๔๙** ญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการหรือขอให้คณะกรรมาธิการสามัญคณะใดคณะหนึ่งกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภาตามมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน	แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๔๒ ในกรณีที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือมีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความมั่นคงของประเทศไม่ว่าในทางเศรษฐกิจหรือในทางใด ๆ ก็ตาม หรือในอันที่จะขจัดเหตุใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง จะเสนอญัตติด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาเป็นการด่วนก็ได้ ญัตติด่วนต้องไม่มีลักษณะทำนองเดียวกับกระทู้ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สภาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย	**ข้อ ๕๐** ในกรณีที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือมีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความมั่นคงของประเทศไม่ว่าในทางเศรษฐกิจหรือในทางใด ๆ ก็ตาม หรือในอันที่จะขจัดเหตุใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง จะเสนอญัตติด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาเป็นการด่วนก็ได้ ญัตติด่วนต้องไม่มีลักษณะทำนองเดียวกับกระทู้ถาม และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สภาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย	- หลักการเดิม - แก้ไขเพิ่มเติมคำว่ากระทู้เป็นกระทู้ถามในวรรคสอง เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๔๓ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าญัตติใดเป็นญัตติด่วนหรือไม่ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้เสนอญัตติทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น ให้ประธานสภาบรรจุญัตติด่วนเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ญัตติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่ได้เป็นญัตติด่วน ให้ประธานสภาดำเนินการต่อไปตามข้อ ๔๕	**ข้อ ๕๑** ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าญัตติใดเป็นญัตติด่วนหรือไม่ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้เสนอญัตติทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น ให้ประธานสภาบรรจุญัตติด่วนเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ญัตติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่ได้เป็นญัตติด่วน ให้ประธานสภาดำเนินการต่อไปตามข้อ ๕๓	หลักการเดิม
ข้อ ๔๔ ญัตติที่จะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย ต้องเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติและปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ	**ข้อ ๕๒** ญัตติที่จะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย ต้องเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติและปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ	แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญออก เนื่องจากมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ข้อ ๔๕ ภายใต้บังคับข้อ ๔๓ และข้อ ๔๔ ให้ประธานสภาบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้นตามลำดับที่ยื่นก่อนหลัง กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม	**ข้อ ๕๓** ภายใต้บังคับข้อ ๕๑ และข้อ ๕๒ ให้ประธานสภาบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้นตามลำดับที่ยื่นก่อนหลัง กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม	หลักการเดิม
ข้อ ๔๖ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ (๑) ขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน	**ข้อ ๕๔** ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ (๑) ขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน	แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญออก เนื่องจากมาตรา ๑๓๒ ของ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
(๒) ขอเปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม (๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๒๙ หรือข้อ ๓๑ (๔) ญัตติในข้อ ๔๗ ข้อ ๗๒ ข้อ ๗๕ ข้อ ๗๖ ข้อ ๑๑๗ หรือข้อ ๑๗๖ (๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร ญัตติตาม (๒) ถ้าเป็นการเสนอเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ให้มีผลบังคับในการประชุมครั้งต่อไป	(๒) ขอเปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม (๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๓๖ หรือข้อ ๓๘ (๔) ญัตติในข้อ ๕๕ ข้อ ๘๐ ข้อ ๘๓ ข้อ ๘๔ ข้อ ๑๒๐ หรือข้อ ๑๘๔ (๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร ญัตติตาม (๒) ถ้าเป็นการเสนอเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ให้มีผลบังคับในการประชุมครั้งต่อไป	รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ข้อ ๔๗ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติใดอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติ ดังต่อไปนี้ (๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่ไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ (๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน (๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น (๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ (๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา	**ข้อ ๕๕** เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติใดอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติดังต่อไปนี้ (๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่ไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติ (๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน (๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น (๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ (๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา (๖) ขอให้ปิดอภิปราย	แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดการขอแปรญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญออก เนื่องจากมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
(๖) ขอให้ปิดอภิปราย (๗) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามไม่ให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก	(๗) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามไม่ให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก	
ข้อ ๔๘ ญัตติตามข้อ ๔๗ (๖) และ (๗) ห้ามเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน	**ข้อ ๕๖** ญัตติตามข้อ ๕๕ (๖) และ (๗) ห้ามเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน	หลักการเดิม
ข้อ ๔๙ ญัตติตามข้อ ๔๗ (๗) ห้ามเสนอในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ	**ข้อ ๕๗** ญัตติตามข้อ ๕๕ (๗) ห้ามเสนอในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญออก เนื่องจากมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ข้อ ๕๐ ในกรณีที่ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา ให้ญัตติเดิมเป็นอันตกไป	**ข้อ ๕๘** ในกรณีที่ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา ให้ญัตติเดิมเป็นอันตกไป	หลักการเดิม
ข้อ ๕๑ ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในญัตตินั้น	**ข้อ ๕๙** ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในญัตตินั้น	หลักการเดิม
ข้อ ๕๒ ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ เว้นแต่การรับรองการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ตามข้อ ๑๖๔	**ข้อ ๖๐** ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ	แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดการรับรองการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีออก เพราะมาตรา ๒๗๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้ในระหว่างห้าปีแรก

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		นับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ข้อ ๕๓ ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากผู้เสนอญัตติจะถอนญัตติหรือจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือจะถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอ หรือผู้รับรองจะถอนการรับรองญัตติจะต้องได้รับความยินยอมของที่ประชุม	**ข้อ ๖๑** การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติหรือการถอนญัตติที่ประธานสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม	- แก้ไขเพิ่มเติมโดยแยกการถอนญัตติหรือการแก้ไขเพิ่มเติมญัตติออกจากการถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติ หรือจากการเป็นผู้รับรอง - แก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมต้องเป็นญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วเป็นญัตติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม
	ข้อ ๖๒ การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใด หรือจากการเป็นผู้รับรอง จะกระทำได้เฉพาะก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ในกรณีที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วจะถอนชื่อได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม	เพิ่มขึ้นใหม่ หลักการเดียวกับข้อ ๖๑
ข้อ ๕๔ การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติ จะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ	**ข้อ ๖๓** การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติ จะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๕๕ ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว การเสนอญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันจะกระทำมิได้ ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม หรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุม โดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา	**ข้อ ๖๔** ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว การเสนอญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันจะกระทำมิได้ ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม หรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุม โดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา	หลักการเดิม
ข้อ ๕๖ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ญัตติที่ยังไม่ได้มีการลงมติหรือญัตติที่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป	**ข้อ ๖๕** ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ญัตติที่ยังไม่ได้มีการลงมติหรือญัตติที่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป	หลักการเดิม
ข้อ ๕๗ ญัตติใดที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากสภาไม่ได้พิจารณาในสมัยประชุมนั้น ให้เป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๔๔		ตัดออก เพราะมาตรา ๑๒๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้สมัยประชุม มี ๒ สมัย คือ สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง และสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง ซึ่งญัตติสามารถพิจารณาได้ในสมัยประชุม ทั้ง ๒ สมัย
ส่วนที่ ๓ **การอภิปราย**	**ส่วนที่ ๓** **การอภิปราย**	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๕๘ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น หรือสมาชิกหรือกรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในขั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย	**ข้อ ๖๖** ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น หรือสมาชิกหรือกรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ในขั้นคณะกรรมาธิการ” เป็น “ในชั้นคณะกรรมาธิการ” ในวรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๕๙ เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปรายอีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้ การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่ค้าน ย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับและไม่ให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด	**ข้อ ๖๗** เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้ การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้าน ย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับและไม่ให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “ฝ่ายค้าน” เป็น “ฝ่ายคัดค้าน” ในวรรคหนึ่ง และคำว่า “ไม่ค้าน” เป็น “ไม่คัดค้าน” ในวรรคสอง เพื่อไม่ให้เข้าใจคลาดเคลื่อนว่า “ฝ่ายค้าน” หมายถึงฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร
ข้อ ๖๐ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติและผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย	**ข้อ ๖๘** ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติและผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย	หลักการเดิม
ข้อ ๖๑ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียนซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามไม่ให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านให้ที่ประชุมฟังโดยไม่จำเป็น และห้ามไม่ให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม เว้นแต่ประธานจะอนุญาต	**ข้อ ๖๙** การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียนซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามไม่ให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านให้ที่ประชุมฟังโดยไม่จำเป็น และห้ามไม่ให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม เว้นแต่ประธานจะอนุญาต	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึงพระมหากษัตริย์หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น	ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึงพระมหากษัตริย์หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น	
ข้อ ๖๒ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้	**ข้อ ๗๐** ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้	- หลักการเดิม - ผู้ใดในที่นี้หมายถึงกรรมาธิการด้วย
ข้อ ๖๓ สมาชิกผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้ยืนและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น	**ข้อ ๗๑** สมาชิกผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้ยืนและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น	หลักการเดิม
ข้อ ๖๔ เมื่อมีผู้ประท้วงตามข้อ ๖๓ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนหรือตามคำวินิจฉัยของประธานได้ ถ้าผู้อภิปรายออกไปจากที่ประชุมสภาโดยไม่ถอนคำพูดตามคำวินิจฉัยของประธาน ให้ประธานบันทึกการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุม	**ข้อ ๗๒** เมื่อมีผู้ประท้วงตามข้อ ๗๑ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนหรือตามคำวินิจฉัยของประธานได้ ถ้าผู้อภิปรายออกไปจากที่ประชุมโดยไม่ถอนคำพูดตามคำวินิจฉัยของประธาน ให้ประธานบันทึกการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุม	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ที่ประชุมสภา” เป็น “ที่ประชุม” เพราะคำว่า “ที่ประชุม” มีการกำหนดนิยามไว้ในข้อ ๓ แล้ว
ข้อ ๖๕ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ (๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย (๒) ที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย (๓) ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา	**ข้อ ๗๓** การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ (๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย (๒) ที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย (๓) ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๖๖ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้	**ข้อ ๗๔** ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้	หลักการเดิม
ข้อ ๖๗ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุมจะต้องลงมติในเรื่องนั้น จึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งในแต่ละญัตติ มีสิทธิอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมจะลงมติ	**ข้อ ๗๕** เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุมจะต้องลงมติในเรื่องนั้น จึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งในแต่ละญัตติ มีสิทธิอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมจะลงมติ	หลักการเดิม
ข้อ ๖๘ ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบการอภิปรายของรัฐมนตรีก็ได้	**ข้อ ๗๖** ประธานอาจอนุญาตให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบการอภิปรายของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีก็ได้	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๖๙ ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยืนขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูด หยุดพูดและนั่งลงทันที	**ข้อ ๗๗** ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยืนขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูด หยุดพูดและนั่งลงทันที	หลักการเดิม
ส่วนที่ ๔ **การลงมติ**	**ส่วนที่ ๔** **การลงมติ**	หลักการเดิม
ข้อ ๗๐ ในกรณีที่จะต้องมีมติของสภา ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกทราบก่อนลงมติ ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติเป็นอย่างอื่น	**ข้อ ๗๘** ในกรณีที่จะต้องมีมติของสภา ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกทราบ เพื่อแสดงตนและตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติเป็นอย่างอื่น	เพิ่มความว่า “เพื่อแสดงตนและตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ” ในวรรคหนึ่งเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๗๑ เสียงข้างมากตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญนั้น ถ้าความเห็นของที่ประชุมมีตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด	**ข้อ ๗๙** เสียงข้างมากตามมาตรา ๑๒๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญนั้น ถ้าความเห็นของที่ประชุมมีตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด	- หลักการเดิม - แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๗๒ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผย แต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนขอให้กระทำเป็นการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ ในกรณีที่สมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกในที่ประชุม ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้	**ข้อ ๘๐** การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผย แต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนขอให้กระทำเป็นการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ ในกรณีที่สมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกในที่ประชุม ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้	หลักการเดิม
ข้อ ๗๓ การออกเสียงลงคะแนนเลือก หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๑๒๖ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำเป็นการลับ	**ข้อ ๘๑** การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๑๒๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำเป็นการลับ	แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๗๔ การออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้รัฐมนตรีซึ่งเป็นสมาชิกในขณะเดียวกันออกเสียงลงคะแนนในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่หรือการมีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น	**ข้อ ๘๒** การออกเสียงลงคะแนน นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นเป็นสมาชิกด้วย	- แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่เป็นการออกเสียงลงคะแนนในสภา

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		ผู้แทนราษฎรในกรณีที่รัฐมนตรีผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย - แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” สองคำในข้อนี้ เป็น “นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี” และ “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๗๕ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด (๒) เรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด (๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หากเครื่องออกเสียงลงคะแนนขัดข้องให้เปลี่ยนเป็นวิธีการตามที่ประธานกำหนด การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) หรือ (๓) ได้ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๗๗ การออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) หรือวรรคสองให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าหกคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน	**ข้อ ๘๓** การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด (๒) เรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด (๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หากเครื่องออกเสียงลงคะแนนขัดข้องให้เปลี่ยนเป็นวิธีการตามที่ประธานกำหนด การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) หรือ (๓) ได้ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๘๕ การออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) หรือวรรคสองให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าหกคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๗๖ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย √ ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย x ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย ๐ (๒) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี ให้นำความในข้อ ๗๕ วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๘๔** การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด (๒) ใช้บัตรออกเสียงลงคะแนนโดยการเขียนเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในช่องทำเครื่องหมาย ตามประเด็นที่จะออกเสียง (๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ที่ประชุมกำหนด ให้นำความในข้อ ๘๓ วรรคสามและวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม	- แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เพื่อให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนในการลงคะแนนลับได้ - แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) เพื่อให้ออกเสียงลงคะแนนในบัตรลงคะแนนตามประเด็นที่จะออกเสียงได้ - เพิ่มความเป็นวรรคสอง เพื่อให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการออกเสียงลงคะแนนลับ
ข้อ ๗๗ เมื่อมีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๗๕ (๑) แล้ว ถ้าสมาชิกร้องขอให้มีการนับใหม่ โดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่และให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีตามข้อ ๗๕ (๒) เว้นแต่คะแนนเสียงต่างกันเกินกว่ายี่สิบห้าคะแนนจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ไม่ได้ เมื่อได้มีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๗๕ (๒) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกไม่ได้	**ข้อ ๘๕** เมื่อมีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๘๓ (๑) แล้ว ถ้าสมาชิกร้องขอให้มีการนับใหม่ โดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่และให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีตามข้อ ๘๓ (๒) เว้นแต่คะแนนเสียงต่างกันเกินกว่ายี่สิบห้าคะแนนจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ไม่ได้ เมื่อได้มีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๘๓ (๒) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกไม่ได้	หลักการเดิม
ข้อ ๗๘ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมระหว่างการออกเสียงลงคะแนนอาจออกเสียงลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการนับคะแนน	**ข้อ ๘๖** สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมระหว่างการออกเสียงลงคะแนนอาจออกเสียงลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการนับคะแนน	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๗๙ เมื่อได้นับคะแนนเสียงแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมทันที ถ้าเรื่องใดที่รัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่	**ข้อ ๘๗** เมื่อได้นับคะแนนเสียงแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมทันที ถ้าเรื่องใดที่รัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่ ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้ประกาศมติต่อที่ประชุมจากผลการออกเสียงลงคะแนนด้วยวิธีตามข้อ ๘๔ แล้ว ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงหรือลบข้อมูลการออกเสียงลงคะแนนนั้นด้วย	เพิ่มความเป็นวรรคสอง เพื่อให้ประธานของที่ประชุมมีอำนาจในการสั่งเจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงหรือลบข้อมูลการออกเสียงลงคะแนน
ข้อ ๘๐ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยญัตตินั้น ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน	**ข้อ ๘๘** ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยญัตตินั้น ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติ หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน	แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญออก เนื่องจากมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ข้อ ๘๑ ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและปิดประกาศบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับตามข้อ ๗๖	**ข้อ ๘๙** ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภา รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับตามข้อ ๘๔	- เพิ่มความว่า “เพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๐ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้เปิดเผยบันทึกการออกเสียงลงคะแนนให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		- กำหนดให้มีการเปิดเผยบันทึกการออกเสียงลงคะแนนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นได้ด้วย เพื่อรองรับเทคโนโลยีในปัจจุบันและในอนาคต
หมวด ๔ **กรรมาธิการ**	**หมวด ๕** **กรรมาธิการ**	หลักการเดิม
ข้อ ๘๒ ให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการสามัญขึ้นสามสิบห้าคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมาธิการมีจำนวนสิบห้าคน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๑) คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิทธิชุมชนในกระบวนการยุติธรรม (๒) คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎร คำร้องเรียน ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนใน	**ข้อ ๙๐** ให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการสามัญขึ้นสามสิบห้าคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมาธิการมีจำนวนสิบห้าคน โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้ (๑) คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน (๒) คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการของสภา สมาชิกและผู้เคยเป็นสมาชิก การพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภา คำร้องเรียน ข้อเสนอแนะของสมาชิกและ	- แก้ไขเพิ่มเติมโดยการนำหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการแต่ละคณะมากำหนดต่อท้ายชื่อคณะกรรมาธิการ - แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ โดยใช้ความว่า “พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง” แทนความว่า “พิจารณาสอบสวน” - ใน (๑) เพิ่มหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “ความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ส่วนที่เกี่ยวกับกิจการของสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ ตลอดจนตรวจสอบรายงานการประชุม พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานการประชุมลับ และติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร (๓) คณะกรรมาธิการกิจการองค์กรตามรัฐธรรมนูญ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และกองทุน มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการบริหารจัดการขององค์การมหาชน และกองทุนต่าง ๆ (๔) คณะกรรมาธิการกิจการชายแดนไทย มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาชายแดนไทย (๕) คณะกรรมาธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือ	ประชาชนในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการของสภา รวมทั้งเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภาและองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ ตรวจสอบรายงานการประชุม พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานการประชุมลับ และติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภา (๓) คณะกรรมาธิการกิจการศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และกองทุน มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานของศาล องค์กรอิสระและองค์กรอัยการ การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ การบริหารจัดการขององค์การมหาชน และกองทุนต่าง ๆ รวมทั้งตรวจสอบรายงานตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เสนอต่อสภา (๔) คณะกรรมาธิการกีฬา มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน การแก้ไขปัญหาอุปสรรคและการพัฒนาการกีฬาของไทย รวมทั้งกีฬาอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (๕) คณะกรรมาธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลาย	- ใน (๒) เพิ่มหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “กิจการของสภา สมาชิกและผู้เคยเป็นสมาชิก” - ใน (๓) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อหมวด ๑๒ และหมวด ๑๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ รวมทั้งเพิ่มหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานของศาล องค์กรอิสระและองค์กรอัยการ และการตรวจสอบรายงานตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เสนอต่อสภา - ใน (๔) เพิ่มหน้าที่และอำนาจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงเรื่องกีฬาอิเล็กทรอนิกส์ - ใน (๕) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อ หน้าที่และอำนาจให้ครอบคลุม “กลุ่มชาติพันธุ์และผู้มีความหลากหลายทางเพศ”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ (๖) คณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินทุกระดับ ได้แก่ ปัญหาหนี้สินของประเทศ หนี้สินภาคธุรกิจ หนี้สินภาคอุตสาหกรรม หนี้สินข้าราชการ ตลอดจนหนี้สินเกษตรกร (๗) คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตร การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิต และการตลาด (๘) คณะกรรมาธิการการคมนาคม มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคมทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า และการพาณิชย์นาวี (๙) คณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ โดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง	ทางเพศ รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศและประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ (๖) คณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินทุกระดับ ได้แก่ ปัญหาหนี้สินของประเทศ หนี้สินภาคธุรกิจ หนี้สินภาคอุตสาหกรรม หนี้สินภาคประชาชน และหนี้สินเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนหนี้สินเกษตรกร (๗) คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร การพัฒนาการเกษตร การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิต และการตลาด (๘) คณะกรรมาธิการการคมนาคม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคมทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า ระบบโลจิสติกส์ และการพาณิชย์นาวี (๙) คณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ มีหน้าที่และ	- ใน (๖) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจให้ครอบคลุม “หนี้สินภาคประชาชน และหนี้สินเจ้าหน้าที่ของรัฐ” - ใน (๗) เพิ่มหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร” - ใน (๘) เพิ่มหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “ระบบโลจิสติกส์” - ใน (๙) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อคณะกรรมาธิการ หน้าที่และอำนาจ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
การส่งเสริม สนับสนุน และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดนและความมั่นคงของประชาชน (๑๐) คณะกรรมาธิการการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภค (๑๑) คณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดเงิน ตลาดทุน และสถาบันการเงินของประเทศ (๑๒) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาพลักษณ์ของประเทศ รวมทั้งกระทำกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยซึ่งตั้งถิ่นฐานหรือไปประกอบอาชีพในต่างประเทศ (๑๓) คณะกรรมาธิการการตำรวจ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการตำรวจ การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การป้องกัน และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ	อำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ การค้าชายแดน การค้าผ่านแดน จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ช่องทางธรรมชาติ และช่องทางตามกฎหมาย ศุลกากร การเดินทางข้ามแดน การจัดการและการดูแลแรงงานข้ามแดน การส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดนและความมั่นคงของประชาชน (๑๐) คณะกรรมาธิการการคุ้มครองผู้บริโภค มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภค (๑๑) คณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดการเงิน และสถาบันการเงินของประเทศ (๑๒) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่าง	โดยเพิ่มเรื่อง “กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ” - ใน (๙) นำอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการกิจการชายแดนไทยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ มาบัญญัติไว้ในคณะกรรมาธิการคณะนี้ - ใน (๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อเป็น “คณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน” และแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ ให้สอดคล้องกับชื่อคณะกรรมาธิการ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
(๑๔) คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (๑๕) คณะกรรมาธิการการทหาร มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทหาร การป้องกัน การรักษาความมั่นคง และการพัฒนาประเทศ (๑๖) คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและกีฬา มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน การแก้ไขปัญหาอุปสรรค และการพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬาของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ (๑๗) คณะกรรมาธิการการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ที่ดิน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม (๑๘) คณะกรรมาธิการการปกครอง	ประเทศ ภาพลักษณ์ของประเทศ รวมทั้งกระทำกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยซึ่งตั้งถิ่นฐานหรือไปประกอบอาชีพในต่างประเทศ (๑๓) คณะกรรมาธิการการตำรวจ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการตำรวจ การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การป้องกัน และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ (๑๔) คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (๑๕) คณะกรรมาธิการการทหาร มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทหาร การป้องกัน การรักษาความมั่นคง และการพัฒนาประเทศ (๑๖) คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน การแก้ไขปัญหาอุปสรรค และการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย	- ใน (๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อ หน้าที่และอำนาจ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณด้วย

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การพัฒนาระบบราชการ และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง (๑๙) คณะกรรมาธิการการปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒๐) คณะกรรมาธิการการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและยาเสพติด มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและยาเสพติด (๒๑) คณะกรรมาธิการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การแจ้ง	(๑๗) คณะกรรมาธิการการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ที่ดิน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการคุ้มครองสัตว์ (๑๘) คณะกรรมาธิการการปกครอง มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การพัฒนาระบบราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง (๑๙) คณะกรรมาธิการการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ (๒๐) คณะกรรมาธิการการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและยาเสพติด มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและยาเสพติด	- ใน (๑๗) เพิ่มหน้าที่และอำนาจเรื่อง “การคุ้มครองสัตว์” - ใน (๑๙) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อเป็น “คณะกรรมาธิการการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ” เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “การบริหารราชการรูปแบบพิเศษ”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
เตือนภัยพิบัติธรรมชาติ รวมทั้งติดตามการให้ความช่วยเหลือและดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยดังกล่าว (๒๒) คณะกรรมาธิการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ (๒๓) คณะกรรมาธิการการพลังงาน มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงาน และผลกระทบจากการจัดหาและการใช้พลังงาน (๒๔) คณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมและเผยแพร่การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดและวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เสรีภาพและความรับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นของ	(๒๑) คณะกรรมาธิการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การแจ้งเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ การฟื้นฟูหลังเกิดภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การพัฒนามาตรการในการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย รวมทั้งติดตามการให้ความช่วยเหลือและดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยดังกล่าว (๒๒) คณะกรรมาธิการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ (๒๓) คณะกรรมาธิการการพลังงาน มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงาน และผลกระทบจากการจัดหาและการใช้พลังงาน รวมทั้งการแสวงหาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก (๒๔) คณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีหน้าที่	- ใน (๒๑) เพิ่มหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “การฟื้นฟูหลังเกิดภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การพัฒนามาตรการในการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย” - ใน (๒๓) เพิ่มหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “การแสวงหาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
บุคคลและสื่อมวลชน การคุ้มครองผู้เสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ (๒๕) คณะกรรมาธิการการพัฒนาเศรษฐกิจ มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับผลกระทบต่อการเศรษฐกิจของชาติ ธุรกิจภาคเอกชน ประชาชน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศ และเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ในสังคมโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย รวมทั้งนโยบายและแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ (๒๖) คณะกรรมาธิการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า การส่งออก ดุลการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียน การประดิษฐ์หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (๒๗) คณะกรรมาธิการการแรงงาน มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวในประเทศ รวมทั้งแรงงานไทยในต่างประเทศ	และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมและเผยแพร่การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดและวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เสรีภาพและความรับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน การคุ้มครองผู้เสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ (๒๕) คณะกรรมาธิการการพัฒนาเศรษฐกิจ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับผลกระทบต่อการเศรษฐกิจของชาติ ธุรกิจภาคเอกชน ประชาชน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ในสังคมโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย รวมทั้งนโยบายและแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ (๒๖) คณะกรรมาธิการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า การส่งออก	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
(๒๘) คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (๒๙) คณะกรรมาธิการส่งเสริมราคาผลิตผลเกษตรกรรม มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมราคาผลิตผลทางการเกษตรให้สามารถคุ้มต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกรทุกประเภท และสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้า ตลอดจนมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนในอาชีพ (๓๐) คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุปถัมภ์ ทำนุบำรุงและคุ้มครองศาสนาและโบราณสถาน การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมประชาธิปไตย ภูมิปัญญาชาวบ้าน เอกลักษณ์ และแบบวิถีชีวิตไทย (๓๑) คณะกรรมาธิการการศึกษา มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา	ดุลการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียน การประดิษฐ์หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (๒๗) คณะกรรมาธิการการแรงงาน มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกำลังแรงงานทั้งหมดในประเทศ แรงงานไทยในต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาความสัมพันธ์กับองค์กรแรงงานในต่างประเทศ ตลอดจนการลงทุนที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตแรงงานโดยรวม (๒๘) คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการวางแผนการส่งเสริมและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม (๒๙) คณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลเกษตรกรรม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลทางการเกษตรให้สามารถคุ้มต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกรทุกประเภทและสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้า ตลอดจนมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนในอาชีพ (๓๐) คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุปถัมภ์ ทำนุ	- ใน (๒๗) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ โดยเพิ่มเรื่อง การพัฒนาความสัมพันธ์กับองค์กรแรงงานในต่างประเทศ ตลอดจนการลงทุนที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตแรงงานโดยรวม - ใน (๒๘) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ ให้สอดคล้องกับชื่อที่เปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นใหม่ - ใน (๒๙) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อเป็น “คณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลเกษตรกรรม” แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ ให้สอดคล้องกับชื่อที่เปลี่ยนแปลง - ใน (๓๐) เพิ่มหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
การพัฒนาการศึกษาของชาติ และการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย รวมทั้งแนวทางการปรับฐานการเรียนรู้ของประชาชนสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์ (๓๒) คณะกรรมาธิการการสวัสดิการสังคม มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมไม่น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐาน การสงเคราะห์ดูแลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้ในเมืองและชนบท และผู้ด้อยโอกาสในสังคม (๓๓) คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์ การสาธารณสุข ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพตลอดจนการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนและชุมชน (๓๔) คณะกรรมาธิการการสื่อสารและโทรคมนาคม มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการสื่อสาร สารสนเทศ และโทรคมนาคม (๓๕) คณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและ	บำรุงและคุ้มครองศาสนาและโบราณสถาน การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมประชาธิปไตย ภูมิปัญญาชาวบ้าน เอกลักษณ์แบบวิถีชีวิตไทย และศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (๓๑) คณะกรรมาธิการการศึกษา มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาการศึกษาของชาติ และการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย รวมทั้งแนวทางการปรับฐานการเรียนรู้ของประชาชนสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์ (๓๒) คณะกรรมาธิการการสวัสดิการสังคม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมไม่น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐาน การให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ยากไร้ในเมืองและชนบท และผู้ด้อยโอกาสในสังคม (๓๓) คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์ การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการสาธารณสุข ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพตลอดจนการพัฒนาการรักษาเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง	- ใน (๓๒) เพิ่มความว่า “อย่างทั่วถึง” ในหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับ “การให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน” - ใน (๓๓) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ จากเดิม “ตลอดจนการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนและชุมชน” เป็น “ตลอดจนการพัฒนาการรักษาเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
พัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งศึกษาผลกระทบอันเกิดจากอุตสาหกรรม หากมีความจำเป็นจะตั้งคณะกรรมาธิการสามัญคณะอื่นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมาธิการสามัญได้ไม่เกินสองคณะ เมื่อคณะกรรมาธิการสามัญจะดำเนินการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ให้คณะกรรมาธิการสามัญรายงานให้ประธานสภาทราบ ในกรณีที่มีการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยคณะกรรมาธิการสามัญหลายคณะ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภา และประธานคณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาว่าจะให้คณะกรรมาธิการสามัญคณะใดพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสามให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด	(๓๔) คณะกรรมาธิการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาด้านการสื่อสารโทรคมนาคม และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (๓๕) คณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม และศึกษาผลกระทบอันเกิดจากอุตสาหกรรม รวมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหา สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมาธิการสามัญได้ไม่เกินสองคณะ กรรมาธิการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา เมื่อคณะกรรมาธิการสามัญจะกระทำกิจการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ให้คณะกรรมาธิการสามัญรายงานให้ประธานสภาทราบ ในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่การกระทำกิจการการสอบหาข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใดมีความเกี่ยวข้องกัน ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะร่วมกันดำเนินการ	- (๓๓) แก้ไขเพิ่มเติม หน้าที่และอำนาจ เรื่อง “การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก” - (๓๔) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อเป็น “คณะกรรมาธิการการสื่อสารโทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” และแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ ให้สอดคล้องกับชื่อที่เปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นใหม่ - (๓๕) เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ เรื่อง “แนวทางในการแก้ไขปัญหา” - แก้ไขความในวรรคสอง เพราะในทางปฏิบัติที่ผ่านมาไม่ปรากฏว่ามีการตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มเติมขึ้นอีก - วรรคสาม เพิ่มขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคแปดของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	ในการสอบหาข้อเท็จจริง คณะกรรมาธิการจะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสี่ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด	- วรรคห้า เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - วรรคหก เพิ่มขึ้นใหม่ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดระเบียบรองรับการดำเนินการตามวรรคสี่
ข้อ ๘๓ การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมาธิการ การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมาธิการ ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมาธิการเท่ากับจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ	**ข้อ ๙๑** การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมาธิการ การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมาธิการ ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมาธิการเท่ากับจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ	ตัดความว่า “กลุ่มพรรคการเมือง” ออกเพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคแปด ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๘๔ การประชุมคณะกรรมาธิการ ต้องมีกรรมาธิการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่	**ข้อ ๙๒** การประชุมคณะกรรมาธิการ ต้องมีกรรมาธิการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่	เพิ่มความเป็นวรรคสอง เพื่อให้เลขานุการคณะกรรมาธิการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ในการประชุมคณะกรรมาธิการที่จะมีการลงมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมาธิการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมาธิการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่	ในการประชุมคณะกรรมาธิการที่จะมีการลงมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมาธิการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมาธิการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ การนัดประชุมคณะกรรมาธิการนอกจากครั้งแรก ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเลขานุการคณะกรรมาธิการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการคณะกรรมาธิการก็ได้	คณะกรรมาธิการลงลายมือชื่อในหนังสือนัดประชุมนอกจากการประชุมครั้งแรกได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามข้อ ๑๑
ข้อ ๘๕ การประชุมคณะกรรมาธิการ ให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมมาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้คณะกรรมาธิการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากกรรมาธิการในคณะนั้น ประธานคณะกรรมาธิการสามัญแต่ละคณะจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา	**ข้อ ๙๓** การประชุมคณะกรรมาธิการ ให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมมาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้คณะกรรมาธิการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่น ตามความจำเป็นจากกรรมาธิการในคณะนั้น ประธานคณะกรรมาธิการสามัญแต่ละคณะจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา ให้คณะกรรมาธิการแต่ละคณะมีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะกรรมาธิการ โดยให้แต่งตั้งจากข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามรายชื่อที่เลขาธิการเสนอ	- ตัดความว่า “กลุ่มพรรคการเมือง” ออกเพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคแปด ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - เพิ่มความเป็นวรรคสี่ เพื่อให้มีการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะกรรมาธิการทุกประเภทที่สภาผู้แทนราษฎรตั้ง โดยแต่งตั้งจากข้าราชการสำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎรตามรายชื่อที่เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเสนอ
ข้อ ๘๖ เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการ หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานคณะกรรมาธิการหลายคน ให้รองประธานคณะกรรมาธิการคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมาธิการ ถ้ารองประธานคณะกรรมาธิการคนที่หนึ่ง	**ข้อ ๙๔** เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการ หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานคณะกรรมาธิการหลายคน ให้รองประธานคณะกรรมาธิการคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมาธิการ ถ้ารองประธานคณะกรรมาธิการคนที่หนึ่ง	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมาธิการลำดับต่อไปเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมาธิการ	ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมาธิการลำดับต่อไปเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมาธิการ	
ข้อ ๘๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานคณะกรรมาธิการสามัญอาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมาธิการสามัญ	**ข้อ ๙๕** เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานคณะกรรมาธิการสามัญอาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ประจำคณะกรรมาธิการก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด	ตัดความว่า “ด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมาธิการสามัญ” ออก เพราะปัจจุบันเป็นการแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ และประกาศสภาผู้แทนราษฎรเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๘๘ คณะกรรมาธิการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการ แล้วรายงานคณะกรรมาธิการภายในเวลาที่คณะกรรมาธิการกำหนด ในกรณีที่คณะอนุกรรมาธิการกระทำกิจการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ให้ประธานคณะอนุกรรมาธิการขออนุญาตขยายเวลาต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการ คณะอนุกรรมาธิการแต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมาธิการมีจำนวนไม่เกินสิบคน โดยให้ตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมาธิการในคณะนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนอนุกรรมาธิการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่กรรมาธิการเสนอ	**ข้อ ๙๖** คณะกรรมาธิการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการ เว้นแต่หน้าที่และอำนาจในการสอบหาข้อเท็จจริง แล้วรายงานคณะกรรมาธิการภายในเวลาที่คณะกรรมาธิการกำหนด ในกรณีที่คณะอนุกรรมาธิการกระทำกิจการ หรือศึกษาเรื่องใดไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ให้ประธานคณะอนุกรรมาธิการขออนุญาตขยายเวลาต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการ คณะอนุกรรมาธิการแต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมาธิการมีจำนวนไม่เกินสิบคน โดยให้ตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมาธิการในคณะนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนอนุกรรมาธิการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่กรรมาธิการเสนอ ทั้งนี้ ประธานคณะอนุกรรมาธิการต้องตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมาธิการในคณะนั้น	- แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “อำนาจหน้าที่” เป็น “หน้าที่และอำนาจ” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - เพิ่มเติมคำว่า “เว้นแต่หน้าที่และอำนาจในการสอบหาข้อเท็จจริง” เพื่อให้สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการตามความในมาตรา ๑๒๙ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - เพิ่มความว่า “ทั้งนี้ ประธานคณะอนุกรรมาธิการต้องตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมาธิการในคณะนั้น” ในวรรคสาม เพื่อกำหนดให้ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานคณะอนุกรรมาธิการต้องเป็นกรรมาธิการในคณะนั้นเท่านั้น
ข้อ ๘๙ การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมาธิการหรือรองประธานคณะกรรมาธิการผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมาธิการ	**ข้อ ๙๗** การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมาธิการหรือรองประธานคณะกรรมาธิการผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมาธิการ	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ” เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และจากเดิม “สั่งการให้บุคคลนั้นดำเนินการ” เป็น “ให้เป็น

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้ประธานคณะกรรมาธิการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการ การเรียกเอกสารจากบุคคลหรือการเรียกบุคคลมาแถลงข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมาธิการมีอำนาจออกคำสั่ง และให้คำสั่งเรียกดังกล่าวมีผลบังคับตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คำสั่งเรียกเช่นว่านั้นมิให้ใช้บังคับกับผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ในกระบวนวิธีพิจารณาพิพากษาอรรถคดีหรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมิให้ใช้บังคับกับผู้ตรวจการแผ่นดินหรือกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยตรงในแต่ละองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี	ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ประธานคณะกรรมาธิการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบ และให้เป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่รับผิดชอบสั่งการให้บุคคลนั้นให้ข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือแสดงความเห็นตามที่คณะกรรมาธิการเรียก การเรียกเอกสารจากบุคคลหรือการเรียกบุคคลมาแถลงข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในกระบวนวิธีพิจารณาพิพากษาอรรถคดีหรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยตรงในแต่ละองค์กรตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี	หน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่รับผิดชอบสั่งการให้บุคคลนั้นให้ข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือแสดงความเห็นตามที่คณะกรรมาธิการเรียก” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น - แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม ให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๙๐ ในการประชุมคณะกรรมาธิการ สมาชิก รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญาต มีสิทธิเข้าฟังการประชุม ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม	**ข้อ ๙๘** ในการประชุมคณะกรรมาธิการ สมาชิก นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมคณะกรรมาธิการอนุญาต มีสิทธิเข้าฟังการประชุม ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุมคณะกรรมาธิการ	เพิ่มคำว่า “นายกรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๙๑ ภายใต้บังคับข้อ ๙๐ ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมาธิการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้ การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นหรือกรรมาธิการคนใดคนหนึ่งกระทำการแทนได้	**ข้อ ๙๙** ภายใต้บังคับข้อ ๙๘ ผู้เสนอญัตติ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมาธิการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้ การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นหรือกรรมาธิการคนใดคนหนึ่งกระทำการแทนได้	เพิ่มคำว่า “นายกรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๙๒ ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมาธิการไว้ ณ บริเวณสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย	**ข้อ ๑๐๐** ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมาธิการไว้ ณ บริเวณสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณี ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย	หลักการเดิม
ข้อ ๙๓ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสิบนาทีนับแต่เวลาที่ได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด ให้คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมาธิการพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จหรือที่ประชุมอนุญาตให้เลื่อนการชี้แจงไปวันอื่น	**ข้อ ๑๐๑** ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสิบนาทีนับแต่เวลาที่ได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด ให้คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมาธิการพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จหรือที่ประชุมคณะกรรมาธิการอนุญาตให้เลื่อนการชี้แจงไปวันอื่น	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “ที่ประชุม” เป็น “ที่ประชุมคณะกรรมาธิการ” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๙๔ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมาธิการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้	**ข้อ ๑๐๒** ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมาธิการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๙๕ กรรมาธิการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมาธิการในข้อใดจะสงวนความเห็นในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้	**ข้อ ๑๐๓** กรรมาธิการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมาธิการในข้อใดจะสงวนความเห็นในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้	หลักการเดิม
ข้อ ๙๖ เมื่อคณะกรรมาธิการได้กระทำกิจการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่หรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภา ในที่ประชุมสภา คณะกรรมาธิการมีสิทธิแถลงชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมาธิการอาจมอบหมายให้บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากประธาน	**ข้อ ๑๐๔** เมื่อคณะกรรมาธิการได้กระทำกิจการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลาที่สภากำหนด ในที่ประชุมสภา คณะกรรมาธิการมีสิทธิแถลงชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมาธิการอาจมอบหมายให้บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากประธาน	- แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “อำนาจหน้าที่” เป็น “หน้าที่และอำนาจ” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “พิจารณาสอบสวน” เป็น “พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - เพิ่มเติมความว่า “ตามระยะเวลาที่สภากำหนด” ในวรรคหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๙๗ ในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการถ้าคณะกรรมาธิการเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการ เพื่อให้สภาพิจารณา	**ข้อ ๑๐๕** ในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการถ้าคณะกรรมาธิการเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้สภาพิจารณา	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” เป็น “องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ” ในวรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อหมวด ๑๒ และหมวด ๑๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ในการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการให้สภาลงมติว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยโดยไม่มีการอภิปราย ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการให้คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องทราบ คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม	ในการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการให้สภาลงมติว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยโดยไม่มีการอภิปราย ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการให้คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทราบ คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม	
ข้อ ๙๘ ถ้าสภามีมติให้คณะกรรมาธิการใดกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมาธิการนั้นกระทำกิจการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมาธิการต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญทั่วไป ให้ประธานสภารีบเสนอต่อที่ประชุมและที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้หรือให้ตั้งคณะกรรมาธิการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่น	**ข้อ ๑๐๖** ถ้าสภามีมติให้คณะกรรมาธิการใดกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมาธิการนั้นกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมาธิการต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุม ให้ประธานสภาเสนอต่อที่ประชุมโดยพลัน และที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้หรือให้ตั้งคณะกรรมาธิการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่น	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “พิจารณาสอบสวน” เป็น “พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง” ในวรรคหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - ตัดคำว่า “สามัญทั่วไป” และความว่า “ในระหว่างสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติหรือ” ในวรรคสอง ออกเพราะความในมาตรา ๑๒๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้มี

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
สุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติหรือนอกสมัยประชุม ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้สภาทราบภายหลัง การนับระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันที่สภามีมติกำหนดระยะเวลา	สุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ถ้าอยู่นอกสมัยประชุม ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้สภาทราบภายหลัง การนับระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันที่สภามีมติกำหนดระยะเวลา	สมัยประชุมสามัญสองสมัย คือ สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่งและสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ให้ประธานสภารีบเสนอต่อที่ประชุม” เป็น “ให้ประธานสภาเสนอต่อที่ประชุมโดยพลัน” ในวรรคสองเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
	ข้อ ๑๐๗ บันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมาธิการให้เปิดเผยให้ประชาชนทราบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประธานสภากำหนด ในกรณีที่จะไม่เปิดเผยบันทึกการประชุมหรือรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องเสนอความเห็นต่อสภาเพื่อให้สภามีมติมิให้เปิดเผย ทั้งนี้ หากสภามีมติมิให้เปิดเผยให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดเก็บบันทึกการประชุมหรือรายงานดังกล่าวไว้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนด หากสภามิได้มีมติไปตามความเห็นของคณะกรรมาธิการดังกล่าวให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป	เพิ่มขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	การรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด	
ข้อ ๙๙ กรรมาธิการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร (๒) ตาย (๓) ลาออก (๔) มีการตั้งคณะกรรมาธิการใหม่แทนคณะเดิม (๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง (๖) ขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานคณะกรรมาธิการทราบ	**ข้อ ๑๐๘** กรรมาธิการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ (๒) ตาย (๓) ลาออก (๔) มีการตั้งคณะกรรมาธิการใหม่แทนคณะเดิม (๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง (๖) ขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานคณะกรรมาธิการทราบ	แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็น “สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ แต่ให้ตัดความว่า “หรือเหตุอื่นใด” ออก เนื่องจากคำว่า “หรือเหตุอื่นใด” จะหมายถึงการถูกปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งหากบัญญัติคำนี้ไว้ในข้อบังคับการประชุมฯ จะเป็นการเสมือนว่า สภาผู้แทนราษฎรยอมรับให้มีการเกิดการปฏิวัติรัฐประหารขึ้นในอนาคตได้
ข้อ ๑๐๐ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมาธิการแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างลง	**ข้อ ๑๐๙** ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมาธิการแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างลง	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
หมวด ๕ **การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ** **ข้อ ๑๐๑ – ข้อ ๑๐๘**		ตัด หมวด ๕ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญออก เพราะกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะต้องระบุไว้ในข้อบังคับการประชุมรัฐสภา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
หมวด ๖ **การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ**	**หมวด ๖** **การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ**	หลักการเดิม
ข้อ ๑๐๙ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ ให้นำความในข้อ ๑๐๑ ข้อ ๑๐๒ และข้อ ๑๐๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๑๑๐** ร่างพระราชบัญญัติต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบ ดังต่อไปนี้ (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติให้เสนอมาพร้อมบันทึกประกอบตามวรรคหนึ่ง หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้กำหนดโดยชัดแจ้ง	- แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - เพิ่มเติมความในวรรคสอง เพื่อกำหนดให้เสนอสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ มาพร้อมบันทึกประกอบตามวรรคหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ และเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เพื่อกำหนดให้หลักเกณฑ์

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	ก่อนบรรจุระเบียบวาระการประชุม ร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ (๒) หรือ (๓) ของรัฐธรรมนูญ การพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	และวิธีการที่ประธานสภากำหนดตามข้อนี้ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
	ข้อ ๑๑๑ ร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานสภาแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับ	เพิ่มขึ้นใหม่ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหากมีข้อบกพร่อง
	ข้อ ๑๑๒ ในกรณีที่มีการขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ให้ผู้เสนอที่ลงชื่อไว้เดิมทุกคนร่วมลงชื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติด้วย เว้นแต่เป็นการขอแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย	เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้ผู้เสนอที่ลงชื่อไว้เดิมทุกคนต้องร่วมลงชื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติด้วย เว้นแต่เป็นการขอแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย
ข้อ ๑๑๐ ร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ให้เลขาธิการจัดทำรายงานผลการดำเนินการร่างพระราชบัญญัตินั้นเพื่อให้สภาทราบด้วย ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่าง	**ข้อ ๑๑๓** ร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ให้เลขาธิการจัดทำรายงานผลการดำเนินการร่างพระราชบัญญัตินั้นเพื่อให้สภาทราบด้วย ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ” เป็น “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ” ในวรรคหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๓๓ (๓) ของ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
พระราชบัญญัตินั้นเป็นผู้เสนอและชี้แจงร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุม	นั้นเป็นผู้เสนอและชี้แจงร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุม	รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๑๑ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๔๒ (๒) (๓) และ (๔) ของรัฐธรรมนูญเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาภายในเจ็ดวันนับแต่วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัยตามมาตรา ๑๔๓ ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ประธานสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณาให้คำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอแจ้งคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย	**ข้อ ๑๑๔** ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาภายในเจ็ดวันนับแต่วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัยตามมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ประธานสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณาให้คำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอแจ้งคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย	- หลักการเดิม แต่มีการแก้ไขเลขมาตราให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๓ ไม่ได้บัญญัติให้ศาลหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ ดังเช่นที่รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ บัญญัติไว้
ข้อ ๑๑๒ ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณากรณีตามข้อ ๑๑๑ วรรคสาม ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว การประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วย	**ข้อ ๑๑๕** ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณากรณีตามข้อ ๑๑๔ วรรคสาม ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว การประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วย	เพิ่มความว่า “ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และ” ในวรรคสอง เพื่อให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดระเบียบตามข้อนี้

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
การเงิน ให้นำข้อบังคับการประชุมนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุม มาใช้บังคับโดยอนุโลม	การเงิน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุม มาใช้บังคับโดยอนุโลม	
ข้อ ๑๑๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ	**ข้อ ๑๑๖** การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ	หลักการเดิม
ข้อ ๑๑๔ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมาธิการพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง	**ข้อ ๑๑๗** การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมาธิการพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง	หลักการเดิม
ข้อ ๑๑๕ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๔๒ (๒) (๓) และ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ ๑๑๔ เมื่อที่ประชุมอนุมัติก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อน แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ	**ข้อ ๑๑๘** การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ ๑๑๗ เมื่อที่ประชุมอนุมัติก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อน แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ	- หลักการเดิม แต่มีการแก้ไขเลขมาตราให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๓ ไม่ได้บัญญัติให้ศาลหรือองค์กรอิสระ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนจากคณะรัฐมนตรีหรือพ้นกำหนดเวลาที่รอการพิจารณาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน	เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนจากคณะรัฐมนตรีหรือพ้นกำหนดเวลาที่รอการพิจารณาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน	ตามรัฐธรรมนูญ เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ ดังเช่นที่รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ บัญญัติไว้
ข้อ ๑๑๖ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ให้สภาพิจารณาตามลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมาธิการ	**ข้อ ๑๑๙** ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ให้สภาพิจารณาตามลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมาธิการ	หลักการเดิม
ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมาธิการ สภาจะให้คณะกรรมาธิการสามัญหรือคณะกรรมาธิการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้ การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภาจะกระทำได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและที่ประชุมอนุมัติ คณะกรรมาธิการอาจเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมได้ แต่ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น	**ข้อ ๑๒๐** การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมาธิการ สภาจะให้คณะกรรมาธิการสามัญหรือคณะกรรมาธิการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้ การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภาจะกระทำได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและที่ประชุมอนุมัติ คณะกรรมาธิการอาจเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมได้ แต่ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๑๑๘ การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพ ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) ให้ตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพ จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด โดยให้มีสัดส่วนหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ วิธีการคัดเลือกและการเสนอชื่อให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด (๒) ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อไม่เกินหนึ่งในหกของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด (๓) จำนวนกรรมาธิการที่เหลือให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญให้นำความในข้อ ๘๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๑๒๑** การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) ให้ตั้งจากบุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นโดยตรง จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการวิสามัญทั้งหมด ทั้งนี้ วิธีการคัดเลือกและการเสนอชื่อให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด (๒) ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อไม่เกินหนึ่งในหกของจำนวนกรรมาธิการวิสามัญทั้งหมด (๓) จำนวนกรรมาธิการวิสามัญที่เหลือให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญให้นำความในข้อ ๙๑ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม	- แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “กรรมาธิการ” เป็น “กรรมาธิการวิสามัญ” ใน (๓) เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น - ตัดความว่า “กลุ่มพรรคการเมือง” ใน (๓) ออก เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๙ วรรคแปด ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - ในวรรคสอง ไม่นำความในข้อ ๙๑ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม เพราะข้อ ๑๒๑ กำหนดสัดส่วนกรรมาธิการไว้โดยเฉพาะแล้ว
ข้อ ๑๑๙ การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ให้ตั้งจากผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวน	**ข้อ ๑๒๒** การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ให้ตั้งจากผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” เป็น “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด และให้นำความในข้อ ๑๑๘ (๒) (๓) และวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	กรรมาธิการวิสามัญทั้งหมด และให้นำความในข้อ ๑๒๑ (๒) (๓) และวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	- แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “กรรมาธิการ” เป็น “กรรมาธิการวิสามัญ” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับมาตรา ๑๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๒๐ ในกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาแล้ว หากคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเดียวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นอีก ถ้าสภามีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวนั้น ในการเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญให้นำความในข้อ ๑๑๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๑๒๓** ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาแล้ว หากคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเดียวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นอีก ถ้าสภามีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวนั้น ในการเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญให้นำความในข้อ ๑๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” เป็น “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๒๑ การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอและที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ ให้ตั้งจากผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด และให้ดำเนินการเลือกตั้งตามข้อ ๑๑๘ ต่อไป	**ข้อ ๑๒๔** การเลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอและที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ ให้ตั้งจากผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการวิสามัญทั้งหมด และให้ดำเนินการเลือกตั้งตามข้อ ๑๒๑ ต่อไป	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” เป็น “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “ผู้พิการ” เป็น “คนพิการ”เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “กรรมาธิการ” เป็น “กรรมาธิการวิสามัญ” เพื่อให้

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		ชัดเจนยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับมาตรา ๑๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๒๒ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ คณะกรรมาธิการอาจขอให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมาธิการก็ได้		ตัดออก เพราะกำหนดไว้ในข้อ ๙๓ วรรคสี่ แล้ว
ข้อ ๑๒๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขั้นคณะกรรมาธิการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมาธิการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น การแปรญัตติต้องแปรเป็นรายมาตรา การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น	**ข้อ ๑๒๕** การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในชั้นคณะกรรมาธิการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมาธิการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น การแปรญัตติต้องแปรเป็นรายมาตรา การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ขั้นคณะกรรมาธิการ” เป็น “ในชั้นคณะกรรมาธิการ” ในวรรคหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๒๔ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายขั้นคณะกรรมาธิการที่สภาตั้ง หากสภาเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอกับ	**ข้อ ๑๒๖** การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายในชั้นคณะกรรมาธิการที่สภาตั้ง หากสภาเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอกับ	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ขั้นคณะกรรมาธิการ” เป็น “ในชั้นคณะกรรมาธิการ” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
การบริหารงานให้เสนอคำขอแปรญัตติต่อประธานคณะกรรมาธิการ	การปฏิบัติหน้าที่ให้เสนอคำขอแปรญัตติต่อประธานคณะกรรมาธิการ	- แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “การบริหารงาน” เป็น “การปฏิบัติหน้าที่” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๒๕ เมื่อคณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นโดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมาธิการเกี่ยวด้วยคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใดหรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมาธิการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย ในกรณีที่คณะกรรมาธิการเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๙๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๑๒๗** เมื่อคณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นโดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมาธิการเกี่ยวด้วยคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใดหรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมาธิการ และในกรณีที่คณะกรรมาธิการมีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย ในกรณีที่คณะกรรมาธิการเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๑๐๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	- แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เพื่อกำหนดให้กรณีที่คณะกรรมาธิการมีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย - ตัดความว่า “ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง” ในวรรคสองออก เพราะมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ไม่ได้กำหนดให้ศาล หรือองค์กรอิสระเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ ซึ่งต่างจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ (๓) ที่กำหนดให้ศาลหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ ซึ่งเมื่อคณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแล้วมีข้อสังเกตที่ศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		เกี่ยวข้องควรทราบแล้ว ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานคณะกรรมาธิการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา
ข้อ ๑๒๖ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ และในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานสภาเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาสั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๑๑๑ และข้อ ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๑๒๘** ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ และในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานสภาเห็นเอง หรือมีสมาชิกทักท้วงต่อประธานสภาโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาสั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๑๑๔ และข้อ ๑๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	- แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๓๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - กำหนดให้มีผู้รับรองข้อทักท้วงไม่น้อยกว่า ๒๐ คน - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ขั้นรับหลักการ” เป็น “ในชั้นรับหลักการ” เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๒๗ เมื่อประธานสภาได้รับแจ้งเรื่องการรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจากนายกรัฐมนตรีตามข้อ ๑๒๖ แล้ว ให้สภาดำเนินการลงมติในวาระที่สามต่อไป แต่ถ้านายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรองก็ให้ดำเนินการแก้ไข เพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน	**ข้อ ๑๒๙** เมื่อประธานสภาได้รับแจ้งเรื่องการรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจากนายกรัฐมนตรีตามข้อ ๑๒๘ แล้ว ให้สภาดำเนินการลงมติในวาระที่สามต่อไป แต่ถ้านายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรองก็ให้สภาดำเนินการแก้ไข เพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ก็ให้ดำเนินการแก้ไข” เป็น “ก็ให้สภาดำเนินการแก้ไข” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๑๒๘ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการ และประธานของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมาธิการด้วย การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภาเป็นการพิจารณาขั้นคณะกรรมาธิการและการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรารวมกันไป	**ข้อ ๑๓๐** ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการ และประธานมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมาธิการด้วย การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภาเป็นการพิจารณาในชั้นคณะกรรมาธิการและการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรารวมกันไป	- แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “ประธานของที่ประชุม” เป็น “ประธาน” ในวรรคหนึ่ง เพราะมีการกำหนดนิยามของคำว่า “ประธาน” ไว้ในข้อ ๓ แล้ว - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ขั้นคณะกรรมาธิการ” เป็น “ในชั้นคณะกรรมาธิการ” ในวรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องความในมาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๒๙ ในการพิจารณาร่าพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราและให้สมาชิกอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้แปรญัตติที่มีการสงวนคำแปรญัตติ หรือกรรมาธิการที่มีการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม ให้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๑๓๑** ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราและให้สมาชิกอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้แปรญัตติที่มีการสงวนคำแปรญัตติ หรือกรรมาธิการที่มีการสงวนความเห็นไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม ให้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	ตัดคำว่า “ทั้งนี้” ในวรรคหนึ่งออก เพราะเป็นคำฟุ่มเฟือย
ข้อ ๑๓๐ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะ	**ข้อ ๑๓๒** เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๓๑ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะ	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่	ขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่	
ข้อ ๑๓๑ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาลงมติในวาระที่สามว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบโดยไม่มีการอภิปราย	**ข้อ ๑๓๓** เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาลงมติในวาระที่สามว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบโดยไม่มีการอภิปราย	หลักการเดิม
ข้อ ๑๓๒ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่ร่างพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญ	**ข้อ ๑๓๔** ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป	ตัดความว่า “เว้นแต่ร่างพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญ” ออก เพราะรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ไม่ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติที่ระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาซึ่งคณะรัฐมนตรีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร แต่สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่เห็นชอบได้ ดังเช่นที่เคยกำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐
ข้อ ๑๓๓ ร่างพระราชบัญญัติใดต้องยับยั้งไว้โดยบทบัญญัติมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญ เมื่อกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๔๘ ของรัฐธรรมนูญได้ล่วงพ้นไป สมาชิกอาจเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้ยกร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้นั้นขึ้นเพื่อให้สภาพิจารณา	**ข้อ ๑๓๕** ร่างพระราชบัญญัติใดต้องยับยั้งไว้โดยบทบัญญัติมาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญ เมื่อกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๓๘ ของรัฐธรรมนูญได้ล่วงพ้นไป สมาชิกอาจเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้ยกร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้นั้นขึ้นเพื่อให้สภาพิจารณา	เพิ่มความว่า “เว้นแต่กรณียับยั้งร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๗๑ (๑) หรือ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา” เพื่อให้

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างของคณะกรรมาธิการร่วมกัน	ลงมติยืนยันร่างที่ผ่านการพิจารณาจากสภาหรือร่างที่คณะกรรมาธิการร่วมกันพิจารณา เว้นแต่กรณียับยั้งร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๗๑ (๑) หรือ (๒) ของรัฐธรรมนูญให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา	สอดคล้องกับความในมาตรา ๒๗๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๓๔ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติใด ให้ประธานสภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา ให้มีสารบบลงวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังวุฒิสภา และวันที่สภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนจากวุฒิสภา	**ข้อ ๑๓๖** ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติใด ให้ประธานสภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา ให้มีสารบบลงวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังวุฒิสภา และวันที่สภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนจากวุฒิสภา	หลักการเดิม
ข้อ ๑๓๕ ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่ได้เสนอไปตามข้อ ๑๓๔ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน เพื่อให้สภาพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่ ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ประธานดำเนินการให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกัน เมื่อสภาได้กำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกันแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภา เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานและร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อประธานสภา เพื่อให้สภาพิจารณา	**ข้อ ๑๓๗** ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่ได้เสนอไปตามข้อ ๑๓๖ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน เพื่อให้สภาพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่ ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ประธานดำเนินการให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกัน เมื่อสภาได้กำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกันแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภา เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานและร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อประธานสภา เพื่อให้สภาพิจารณา	ตัดคำว่า “ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ” ในวรรคสี่ ออก เพราะความในมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ไม่ได้กำหนดให้ศาลและองค์กรอิสระเสนอร่างพระราชบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาได้

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ในกรณีที่คณะกรรมาธิการร่วมกันเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๙๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	ลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ในกรณีที่คณะกรรมาธิการร่วมกันเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๑๐๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	
ข้อ ๑๓๖ ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความผิดพลาดซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการพิจารณาของสภา ประธานสภาอาจขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับมาทบทวนได้ หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบ ก็ให้ดำเนินการได้ การขอปรึกษาหรือญัตติตามวรรคหนึ่งต้องระบุประเด็นที่จะขอกลับมาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่จำเป็นและให้กระทำในที่ประชุมสภา เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสามแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบและให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญต่อไป	**ข้อ ๑๓๘** ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความผิดพลาดซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการพิจารณาของสภา ประธานสภาอาจขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นมาพิจารณาทบทวน หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา ก็ให้ดำเนินการได้ การขอปรึกษาหรือญัตติตามวรรคหนึ่งต้องระบุประเด็นที่จะขอนำมาพิจารณาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น และให้กระทำในที่ประชุมสภา เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสามแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘๑ ของรัฐธรรมนูญต่อไป	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับมาทบทวนได้” เป็น “ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นมาพิจารณาทบทวน” ในวรรคหนึ่งเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น - เพิ่มเติมเรื่องจำนวนคะแนนเสียงลงมติเห็นชอบไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ขอกลับมาทบทวน” เป็น “ขอนำมาพิจารณาทบทวน” ในวรรคสอง เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น - ในทางปฏิบัติสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้นำส่งร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		เห็นชอบแล้วไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป
ข้อ ๑๓๗ ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภา โดยประธานสภาต้องชะลอและให้โอกาสสมาชิกสามารถเสนอได้ภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันที่รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบ	**ข้อ ๑๓๙** ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘๑ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาชะลอไว้สามวัน เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเสนอความเห็นต่อประธานสภาว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และให้ประธานสภาส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย	แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๔๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
	ข้อ ๑๔๐ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง สภาหรือคณะกรรมาธิการจะจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเพิ่มเติมก็ได้	เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
หมวด ๗ **การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป** _____	**หมวด ๗** **การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป** _____	ตัด “ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือ” ออก เพราะการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต้องพิจารณา

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		ในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ตามมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๓๘ เมื่อรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติต่อไป ตามมาตรา ๑๓๖ (๑๑) มาตรา ๑๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นค้างการพิจารณาอยู่ในวาระใด ก็ให้พิจารณาต่อไปในวาระนั้น และให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการขึ้นใหม่	**ข้อ ๑๔๑** เมื่อรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไป ตามมาตรา ๑๕๖ (๙) ประกอบมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นค้างการพิจารณาอยู่ในวาระใด ก็ให้พิจารณาต่อไปในวาระนั้น และให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการขึ้นใหม่	ตัด “ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือ” ออก เพราะการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ตามมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๓๙ ถ้าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการร่วมกัน ให้สภาตั้งกรรมาธิการร่วมกันฝ่ายสภาขึ้นใหม่และให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบ	**ข้อ ๑๔๒** ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการร่วมกัน ให้สภาตั้งกรรมาธิการร่วมกันฝ่ายสภาขึ้นใหม่และให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบ	ตัด “ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือ” ออก เพราะการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ตามมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๔๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่ค้างการพิจารณาให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ การเสนอและการพิจารณาร่าง	**ข้อ ๑๔๓** การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ค้างการพิจารณาให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๖ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	ตัด “ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือ” ออก เพราะการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต้องพิจารณา

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือหมวด ๖ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ แล้วแต่กรณี		ในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ตามมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
หมวด ๘ **กระทู้ถาม**	**หมวด ๘** **กระทู้ถาม**	หลักการเดิม
ส่วนที่ ๑ **บททั่วไป**	**ส่วนที่ ๑** **บททั่วไป**	หลักการเดิม
	ข้อ ๑๔๔ กระทู้ถาม คือ ข้อซักถามที่สมาชิกมีต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ ตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ	เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดนิยามคำว่า “กระทู้ถาม” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๔๑ กระทู้ถามมี ๒ ประเภท คือ (๑) กระทู้ถามสด (๒) กระทู้ถามทั่วไป	**ข้อ ๑๔๕** กระทู้ถามมี ๓ ประเภท คือ (๑) กระทู้ถามสดด้วยวาจา (๒) กระทู้ถามทั่วไป (๓) กระทู้ถามแยกเฉพาะ	- แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - เพิ่มความใน (๓) โดยกำหนดให้มีกระทู้ถามอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า “กระทู้ถามแยกเฉพาะ”
ข้อ ๑๔๒ การตั้งกระทู้ถาม ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามมีอิสระจากมติพรรคการเมือง กระทู้ถามแต่ละกระทู้นั้น ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว	**ข้อ ๑๔๖** การตั้งกระทู้ถาม ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามมีอิสระ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ กระทู้ถามแต่ละกระทู้นั้น ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว	แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “มีอิสระจากมติพรรคการเมือง” เป็น “มีอิสระ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ” ในวรรคหนึ่ง

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๑๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๔๓ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย (๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก (๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ (๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน (๕) เป็นการให้ออกความเห็น (๖) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย (๗) เป็นเรื่องที่ไม่มีสาระสำคัญ (๘) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ	**ข้อ ๑๔๗** กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย (๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก (๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ (๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน (๕) เป็นการให้ออกความเห็น (๖) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย (๗) เป็นเรื่องที่ไม่มีสาระสำคัญ (๘) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ	หลักการเดิม
ข้อ ๑๔๔ กระทู้ถามตามข้อ ๑๔๓ (๓) และ (๔) นั้น จะตั้งกระทู้ถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อสาระสำคัญต่างกันหรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน	**ข้อ ๑๔๘** กระทู้ถามตามข้อ ๑๔๗ (๓) และ (๔) นั้น จะตั้งกระทู้ถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อสาระสำคัญต่างกันหรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน	หลักการเดิม
ข้อ ๑๔๕ กระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถาม ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกผู้นั้นทราบ	**ข้อ ๑๔๙** กระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถาม ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกผู้นั้นทราบ	หลักการเดิม
ข้อ ๑๔๖ การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกินสามกระทู้และกระทู้ถามทั่วไปไม่เกิน	**ข้อ ๑๕๐** การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดด้วยวาจาได้ไม่เกินสามกระทู้และกระทู้ถามทั่วไป	- หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
สามกระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมากหรือมีกระทู้ถามทั่วไปที่เลื่อนมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้ การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุมสภา ให้จัดตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป	ไม่เกินสามกระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมากหรือมีกระทู้ถามทั่วไปที่เลื่อนมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้ การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุม ให้จัดตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดด้วยวาจาและกระทู้ถามทั่วไป	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ที่ประชุมสภา” เป็น “ที่ประชุม” เพราะคำว่า “ที่ประชุม” มีการกำหนดนิยามไว้ในข้อ ๓ แล้ว - ในวรรคหนึ่ง แก้ไขคำว่า “กระทู้ถามสด” เป็น “กระทู้ถามสดด้วยวาจา” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๔๗ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามต้องเข้าร่วมประชุมสภาเพื่อตอบกระทู้ถามในเรื่องนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้ไม่อาจตอบกระทู้ แต่ต้องแจ้งเหตุจำเป็นนั้นเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา และให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด	**ข้อ ๑๕๑** นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามต้องเข้าร่วมประชุมสภาเพื่อตอบกระทู้ถามในเรื่องนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้ไม่อาจตอบกระทู้ แต่ต้องแจ้งเหตุจำเป็นนั้นเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา และให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด ในกรณีที่มีการมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตอบกระทู้ถาม จะต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน	- เพิ่มความในวรรคสองขึ้นใหม่ เพื่อรองรับทางปฏิบัติที่มีการมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นที่เกี่ยวข้องมาเป็นผู้ตอบกระทู้ถาม - ในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้มาตอบกระทู้ถาม โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ - เพิ่มความในวรรคสามขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๑๔๘ การตั้งกระทู้ถามต้องชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๑๕๒** การตั้งกระทู้ถามต้องชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย การตอบกระทู้ถามของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” ในวรรคสอง เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๑๔๙ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้	**ข้อ ๑๕๓** ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้	หลักการเดิม
ข้อ ๑๕๐ กระทู้ถามใดที่ประธานสภาพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ประธานสภาอาจสั่งให้นำออกจากการรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมได้ เมื่อได้รับความยินยอมของผู้ตั้งกระทู้ถาม	**ข้อ ๑๕๔** กระทู้ถามใดที่ประธานสภาพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ประธานสภาอาจสั่งให้นำออกจากการรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมได้ เมื่อได้รับความยินยอมของผู้ตั้งกระทู้ถาม	หลักการเดิม
ข้อ ๑๕๑ กระทู้ถามตกไป เมื่อ (๑) ถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุม (๒) สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง (๓) คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง (๔) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร	**ข้อ ๑๕๕** กระทู้ถามตกไป เมื่อ (๑) ถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุม (๒) สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง (๓) คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง (๔) สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ	แก้ไขเพิ่มเติมความ (๔) โดยแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร” เป็น “สภาสิ้นอายุหรือสภาถูกยุบ” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ แต่ให้ตัดความว่า “หรือเหตุอื่นใด” ออก เนื่องจากคำว่า “หรือเหตุอื่นใด” จะหมายถึงการถูกปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งหากบัญญัติคำนี้ไว้ในข้อบังคับการประชุมฯ จะเป็นการเสมือนว่าสภาผู้แทนราษฎรยอมรับให้มีการเกิดการปฏิวัติรัฐประหารขึ้นในอนาคตได้

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ส่วนที่ ๒ **กระทู้ถามสด**	**ส่วนที่ ๒** **กระทู้ถามสดด้วยวาจา**	หลักการเดิม แต่แก้ไขคำว่า “กระทู้ถามสด” เป็น “กระทู้ถามสดด้วยวาจา” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๕๒ การตั้งกระทู้ถามสด สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามได้ครั้งละหนึ่งกระทู้ โดยให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถามก่อนเริ่มประชุมตามเวลาที่ประธานสภากำหนด โดยระบุชื่อเรื่องที่จะถามพร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน (๒) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน (๓) เป็นเรื่องเร่งด่วน ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่	**ข้อ ๑๕๖** การตั้งกระทู้ถามสดด้วยวาจา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามได้ครั้งละหนึ่งกระทู้ ในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถาม โดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน (๒) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน (๓) เป็นเรื่องเร่งด่วน ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดเป็นกระทู้ถามสดด้วยวาจาหรือไม่	- แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง ให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - กำหนดแนวทางการตั้งกระทู้ถามสดด้วยวาจาขึ้นใหม่ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประสงค์จะตั้งกระทู้ถามสดด้วยวาจาไม่ต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถาม และไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า
ข้อ ๑๕๓ ในสัปดาห์ใดมีกระทู้ถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวนสามกระทู้ ให้ประธานสภาจับสลากให้เหลือเพียงสามกระทู้ ในจำนวนสามกระทู้นี้ หากปรากฏว่ามีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทู้ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป	**ข้อ ๑๕๗** ในการประชุมครั้งใดมีกระทู้ถามสดด้วยวาจาที่ประธานสภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวนสามกระทู้ ให้ประธานสภาจับสลากให้เหลือเพียงสามกระทู้ ในจำนวนสามกระทู้นี้ หากปรากฏว่ามีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทู้ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป	- หลักการเดิม แต่แก้ไขคำว่า “กระทู้ถามสด” เป็น “กระทู้ถามสดด้วยวาจา” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		- แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “สัปดาห์ใด” เป็น “ในการประชุมครั้งใด”
ข้อ ๑๕๔ กระทู้ถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยตามข้อ ๑๕๒ หรือได้ดำเนินการตามข้อ ๑๕๓ แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระกระทู้ถามสดและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามทราบ	**ข้อ ๑๕๘** กระทู้ถามสดด้วยวาจาที่ประธานสภาวินิจฉัยตามข้อ ๑๕๖ หรือได้ดำเนินการตามข้อ ๑๕๗ แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระกระทู้ถามสดด้วยวาจา	- หลักการเดิม แต่แก้ไขคำว่า “กระทู้ถามสด” เป็น “กระทู้ถามสดด้วยวาจา” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - ตัดความว่า “และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามทราบ” ออก เพื่อให้สอดคล้องกับความว่า “โดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า” ตามความในข้อ ๑๕๖
ข้อ ๑๕๕ การถามและการตอบกระทู้ถามสดในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มีกำหนดเวลาไม่เกินหกสิบนาที	**ข้อ ๑๕๙** การถามและการตอบกระทู้ถามสดด้วยวาจาในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มีกำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบนาที เรื่องใดที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่เข้าลักษณะกระทู้ถามสดด้วยวาจาตามข้อ ๑๕๖ หรือไม่อนุญาตให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม หรือมิได้มีการถามตอบด้วยเหตุอื่นใดที่มิใช่การขอเลื่อนการตอบของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้เป็นอันตกไป หากสมาชิกยังประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทู้ถามสดด้วยวาจาอยู่ ให้เสนอใหม่เพื่อพิจารณาในคราวถัดไป	- แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง โดยกำหนดเวลาในการถามและการตอบกระทู้ถามสดด้วยวาจาเพิ่มขึ้นเป็นไม่เกิน ๙๐ นาที - เพิ่มความในวรรคสองขึ้นใหม่เพื่อให้สมาชิกเสนอกระทู้ถามสดด้วยวาจาได้ใหม่กรณีที่กระทู้ถามสดด้วยวาจาตกไป ตามเหตุที่กำหนดไว้ในวรรคสองนี้ - แก้ไขคำว่า “กระทู้ถามสด” เป็น “กระทู้ถามสดด้วยวาจา” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๑๕๖ กระทู้ถามสดแต่ละกระทู้ให้ถามด้วยวาจาได้เรื่องละไม่เกินสามครั้งและต้องถามตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลายี่สิบนาที เว้นแต่ในสัปดาห์ใดมีกระทู้ถามสดน้อยกว่าสามกระทู้ ก็ให้ขยายเวลาออกไปอีกตามสัดส่วนภายในเวลาหกสิบนาที	**ข้อ ๑๖๐** กระทู้ถามสดด้วยวาจาแต่ละกระทู้ให้ถามได้เรื่องละไม่เกินสามครั้งและต้องถามตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสามสิบนาที เว้นแต่ในการประชุมครั้งใดมีกระทู้ถามสดด้วยวาจาน้อยกว่าสามกระทู้ ก็ให้ขยายเวลาออกไปอีกตามสัดส่วนภายในเวลาหกสิบนาที	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ในสัปดาห์ใด”เป็น “ในการประชุมครั้งใด” เพื่อให้ในการประชุมครั้งหนึ่งมีการถามและการตอบกระทู้ถามสดด้วยวาจาทุกครั้ง - แก้ไขคำว่า “กระทู้ถามสด” เป็น “กระทู้ถามสดด้วยวาจา” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ข้อ ๑๕๗ ในระหว่างการถามกระทู้ถามสดหากประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๔๓ ให้ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถาม	**ข้อ ๑๖๑** ในระหว่างการถามกระทู้ถามสดด้วยวาจา หากประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๔๗ ให้ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถาม	หลักการเดิม แต่แก้ไขคำว่า “กระทู้ถามสด” เป็น “กระทู้ถามสดด้วยวาจา” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
ส่วนที่ ๓ **กระทู้ถามทั่วไป**	**ส่วนที่ ๓** **กระทู้ถามทั่วไป**	หลักการเดิม
ข้อ ๑๕๘ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย และระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไปต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้	**ข้อ ๑๖๒** การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย และระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไปต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก	ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก	
ข้อ ๑๕๙ ให้ประธานสภาวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๔๓ หรือมีลักษณะตามข้อ ๑๔๔ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในเจ็ดวัน กระทู้ถามที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามให้จัดส่งไปยังรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถาม	**ข้อ ๑๖๓** ให้ประธานสภาวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๔๗ หรือมีลักษณะตามข้อ ๑๔๘ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในเจ็ดวัน กระทู้ถามที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามให้จัดส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถาม	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” ในวรรคสอง เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๑๖๐ กระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุมสภาให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังรัฐมนตรีตามข้อ ๑๕๙ วรรคสอง	**ข้อ ๑๖๔** กระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุมสภาให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตามข้อ ๑๖๓ วรรคสอง	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๑๖๑ กระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจานุเบกษา ให้ประธานสภาแจ้งรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามเพื่อดำเนินการตอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งไปยังรัฐมนตรีตามข้อ ๑๕๙ วรรคสอง เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้วให้ส่งราชกิจจานุเบกษาที่มีคำตอบกระทู้ถามมาเพื่อให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ หากรัฐมนตรีไม่สามารถตอบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเหตุขัดข้องเป็นหนังสือและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใดเพื่อประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ	**ข้อ ๑๖๕** กระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจานุเบกษา ให้ประธานสภาแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามเพื่อดำเนินการตอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตามข้อ ๑๖๓ วรรคสอง เมื่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีได้ตอบแล้วให้ส่งราชกิจจานุเบกษาที่มีคำตอบกระทู้ถามมาเพื่อให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ หากนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไม่สามารถตอบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเหตุขัดข้องเป็นหนังสือและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใดเพื่อประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ข้อ ๑๖๒ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปตามข้อ ๑๕๘ ในการประชุมให้บรรจุกระทู้ลำดับแรกของสมาชิกเข้าระเบียบวาระการประชุมตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นต่อประธานสภา เมื่อได้ตอบกระทู้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณาบรรจุกระทู้ลำดับถัดไปของแต่ละบุคคลเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมตามลำดับที่ได้ยื่นไว้ต่อประธานสภา กระทู้ที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ทั้งที่ได้รับการบรรจุและยังไม่ได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระในสมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมให้ประธานสภารวบรวมแจ้งรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวัน	**ข้อ ๑๖๖** การตั้งกระทู้ถามทั่วไปตามข้อ ๑๖๒ ในการประชุมให้บรรจุกระทู้ลำดับแรกของสมาชิกเข้าระเบียบวาระการประชุมตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นต่อประธานสภา เมื่อได้ตอบกระทู้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณาบรรจุกระทู้ลำดับถัดไปของแต่ละบุคคลเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมตามลำดับที่ได้ยื่นไว้ต่อประธานสภา กระทู้ที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ทั้งที่ได้รับการบรรจุและยังไม่ได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมให้ประธานสภารวบรวมแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวัน	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” ในวรรคสามเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๑๖๓ กระทู้ถามที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นและประธานอนุญาต	**ข้อ ๑๖๗** กระทู้ถามที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา เมื่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นและประธานอนุญาต	แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “รัฐมนตรี” เป็น “นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
หมวด ๙ **การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรี** **ข้อ ๑๖๔ – ข้อ ๑๖๗**		- ตัดออก เนื่องจากการพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีภายใน ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามมาตรา ๒๗๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมรัฐสภา - เมื่อพ้นกำหนด ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรก การพิจารณาให้ความ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		เห็นชอบนายกรัฐมนตรีจะดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
	ส่วนที่ ๔ **กระทู้ถามแยกเฉพาะ**	เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้มีการถามและการตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะในห้องกระทู้ถาม เป็นการเพิ่มช่องทางให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งกระทู้ถามได้มากขึ้น และเป็นการลดจำนวนกระทู้ถามที่ดำเนินการในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
	ข้อ ๑๖๘ กระทู้ถามที่มีลักษณะเฉพาะเรื่อง เฉพาะพื้นที่ เฉพาะบุคคล หรือสมาชิกระบุว่าให้ตอบในห้องกระทู้ถาม ให้ถือเป็นกระทู้ถามแยกเฉพาะ ประธานสภาอาจกำหนดให้มีการถามและการตอบในห้องกระทู้ถามก็ได้ การตั้งกระทู้ถามแยกเฉพาะให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามแยกเฉพาะ ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามแยกเฉพาะก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก และให้นำความในข้อ ๑๖๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	ลักษณะของกระทู้ถามแยกเฉพาะ และการตั้งกระทู้ถามแยกเฉพาะ
	ข้อ ๑๖๙ ให้ประธานสภาจัดให้มีห้องกระทู้ถามในบริเวณสภา เพื่อให้มีการถามและการตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะได้โดยสะดวก	การจัดให้มีห้องกระทู้ถาม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	ข้อ ๑๗๐ ให้ประธานสภาแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามแยกเฉพาะเพื่อมาตอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตามข้อ ๑๖๓ วรรคสอง หากนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไม่สามารถมาตอบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเหตุขัดข้องเป็นหนังสือและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด เพื่อประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ	การแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้มาตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะ และการแจ้งเหตุขัดข้อง
	ข้อ ๑๗๑ ให้บรรจุกระทู้ถามแยกเฉพาะ เข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตามข้อ ๑๖๓ วรรคสอง ตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นต่อประธานสภา กระทู้ถามแยกเฉพาะที่ยังไม่ได้ตอบหรือที่ยังไม่ได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม ให้ประธานสภารวบรวมแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวัน	การบรรจุกระทู้ถามแยกเฉพาะ และการตอบในราชกิจจานุเบกษากรณีไม่มีการตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะ
	ข้อ ๑๗๒ เมื่อเข้าสู่ระเบียบวาระกระทู้ถามให้ประธานสั่งให้ดำเนินการถามและตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะในห้องกระทู้ถาม ให้ประธานสภาหรือรองประธานสภาที่ประธานสภามอบหมายทำหน้าที่ประธานในห้องกระทู้ถาม และให้นำความในข้อ ๑๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	- การเริ่มดำเนินการถามและตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะในห้องกระทู้ถาม และการมอบหมายให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่ประธานในห้องกระทู้ถาม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
		- ในวรรคหนึ่ง ผู้ที่จะสั่งให้ดำเนินการถามและการตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะอาจเป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานเฉพาะคราวก็ได้ จึงควรใช้คำว่า “ประธาน” ซึ่งหมายถึงประธานในที่ประชุม - การถามและการตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะในห้องกระทู้ถาม จะกระทำในช่วงเวลาเดียวกันกับการถามและการตอบกระทู้ถามในห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยใช้องค์ประชุมเดียวกัน
	ข้อ ๑๗๓ ในการประชุมครั้งหนึ่งให้มีกระทู้ถามแยกเฉพาะตามจำนวนที่ประธานสภากำหนด กระทู้ถามแยกเฉพาะแต่ละกระทู้ต้องถามและตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลายี่สิบนาที	- ในวรรคหนึ่ง การกำหนดจำนวนกระทู้ถามแยกเฉพาะในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้เป็นไปตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด - ในวรรคสอง กำหนดเวลาให้ในการถามและการตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะแต่ละกระทู้ต้องให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลายี่สิบนาที
	ข้อ ๑๗๔ การเผยแพร่การถามและการตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะให้นำความในข้อ ๑๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม	การเผยแพร่กระทู้ถามแยกเฉพาะ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
หมวด ๑๐ **การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ**	**หมวด ๙** **การเปิดอภิปรายทั่วไป**	นำเรื่องการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ และการเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มากำหนดไว้ด้วยกันในหมวดนี้
	ส่วนที่ ๑ **การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ**	นำเรื่องการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจมากำหนดไว้เป็นส่วนที่ ๑ ของหมวดนี้
ข้อ ๑๖๘ การเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖๐ ของรัฐธรรมนูญ ต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยระบุเรื่องที่จะขอเปิดอภิปรายและเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไป ซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญไว้ในญัตติด้วย กรณีเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ต้องแสดงหลักฐานการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๒๗๑ ของรัฐธรรมนูญ	**ข้อ ๑๗๕** เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อประธานสภาเป็นหนังสือแสดงว่า จะเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะในเรื่องใดบ้าง	- แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - นำข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๔ ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ มาตรา ๑๕๐ มาเป็นแนวทางในการบัญญัติ
ข้อ ๑๖๙ เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามข้อ ๑๖๘ แล้ว ให้ทำการตรวจสอบ หากมีข้อบกพร่องให้ประธานสภาแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับญัตติ	**ข้อ ๑๗๖** เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามข้อ ๑๗๕ แล้ว ให้ทำการตรวจสอบ หากมีข้อบกพร่องให้ประธานสภาแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับญัตติ	หลักการเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
เมื่อประธานสภาได้ตรวจสอบความถูกต้องของญัตติแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ	เมื่อประธานสภาได้ตรวจสอบความถูกต้องของญัตติแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ	
ข้อ ๑๗๐ การเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตามมาตรา ๑๕๙ หรือมาตรา ๑๖๐ ของรัฐธรรมนูญ ให้นำความในข้อ ๑๖๘ เว้นแต่การเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และข้อ ๑๖๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม		ตัดออกเพราะกำหนดไว้แล้วในข้อ ๑๗๕ แล้ว
ข้อ ๑๗๑ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีต้องเข้าร่วมประชุมสภาเพื่อชี้แจงด้วยตนเอง หากมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้ไม่อาจชี้แจง ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อน หรือในวันประชุมสภา การชี้แจงตามวรรคหนึ่ง จะชี้แจงคำอภิปรายของสมาชิกทีละคนเป็นลำดับไปหรือจะรอรวมชี้แจงครั้งละหลายคนก็ได้	**ข้อ ๑๗๗** นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิอภิปรายชี้แจง การชี้แจงตามวรรคหนึ่ง จะชี้แจงคำอภิปรายของสมาชิกทีละคนเป็นลำดับไปหรือจะรอรวมชี้แจงครั้งละหลายคนก็ได้	แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งเพื่อให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีต้องมาชี้แจงด้วยตนเองโดยไม่อาจแจ้งเป็นหนังสือมายังประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อไม่มาชี้แจงได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ ซึ่งเป็นหลักการเช่นเดียวกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๑๓๐
ข้อ ๑๗๒ ในการอภิปรายและการลงมติไม่ไว้วางใจ สมาชิกมีอิสระจากพรรคการเมือง การอภิปรายตามวรรคหนึ่ง นอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ยกเว้นข้อ ๕๙	**ข้อ ๑๗๘** ในการอภิปรายและการลงมติไม่ไว้วางใจ สมาชิกมีอิสระจากพรรคการเมือง ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ การอภิปรายตามวรรคหนึ่ง นอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๔ ส่วนที่ ๓ การอภิปราย มาใช้บังคับโดยอนุโลม ยกเว้นข้อ ๖๗ และข้อ ๖๙ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมโดย	- แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๑๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองเพื่อมิให้นำเรื่องการห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมโดยไม่จำเป็นและห้ามมิให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดง

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	ไม่จำเป็น และห้ามมิให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม มิให้นำมาใช้บังคับ การนำเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม ในการอภิปรายตามวรรคหนึ่งที่อาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหาย หรือเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม สมาชิกผู้นั้นต้องรับผิดชอบผลแห่งการกระทำนั้น	ในที่ประชุม มาใช้บังคับกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจ - เพิ่มความเป็นวรรคสามเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องรับผิดชอบในผลแห่งการนำเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมระหว่างการอภิปรายไม่ไว้วางใจซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลอื่นเสียหาย
	ส่วนที่ ๒ **การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ**	เพิ่มขึ้นใหม่
	ข้อ ๑๗๙ ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ ให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยระบุให้ชัดเจนว่าจะซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นำความในข้อ ๑๗๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	เพิ่มขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐
	ข้อ ๑๘๐ ในการอภิปราย ให้นำความในหมวด ๔ ส่วนที่ ๓ การอภิปราย มาใช้บังคับโดยอนุโลม	เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อให้นำความในหมวด ๔ ส่วนที่ ๓ การอภิปราย มาใช้บังคับกับการอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ด้วย

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
หมวด ๑๑ **การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย**	**หมวด ๑๐** **การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย**	หลักการเดิม
ข้อ ๑๗๓ สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม บุคคลซึ่งเข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมของสภา การแต่งกายของสมาชิกนั้นให้แต่งเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือตามที่ประธานสภากำหนด ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนในห้องประชุมสภา	**ข้อ ๑๘๑** สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม บุคคลซึ่งเข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมของสภา การแต่งกายของสมาชิกนั้น ให้แต่งเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือชุดตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนในที่ประชุม	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “หรือตามที่ประธานสภากำหนด” เป็น “หรือชุดตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด” ในวรรคสอง เพื่อให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดระเบียบในการแต่งกายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ในห้องประชุมสภา” เป็น “ในที่ประชุม” เพราะในข้อ ๓ กำหนดนิยามของคำว่า “ที่ประชุม” ไว้แล้ว
ข้อ ๑๗๔ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุม โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้นก็ได้ ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งไม่ได้	**ข้อ ๑๘๒** ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขออภัยในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุม โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้นก็ได้ ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภานำตัวออกจากสถานที่ประชุมของสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา ทั้งนี้ วิธีการหรือขั้นตอนการนำตัวผู้ที่ประธานสั่งให้ออกจากที่ประชุม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด	- แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย” เป็น “เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา” ในวรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๖ ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งกำหนดให้มีข้าราชการรัฐสภาสามัญในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา - แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมี

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
	เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของประธานย่อมได้รับความคุ้มครอง คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งไม่ได้	อำนาจออกระเบียบกำหนดวิธีการและขั้นตอนการนำตัวผู้ที่ประธานสั่งให้ออกจากที่ประชุม - เพิ่มความเป็นวรรคสาม เพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของประธานสภาผู้แทนราษฎร
ข้อ ๑๗๕ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภา หรือบริเวณสภา หรือเข้าฟังการประชุมของสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวด้วยการประชุมของสภา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด	**ข้อ ๑๘๓** การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุม หรือบริเวณสภา หรือเข้าฟังการประชุม ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวด้วยการประชุม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด	- แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ที่ประชุมสภา” เป็น “ที่ประชุม” เพราะคำว่า “ที่ประชุม” มีการกำหนดนิยามไว้ในข้อ ๓ แล้ว - ตัดคำว่า “ของสภา” ออกเพราะในข้อ ๓ กำหนดนิยามของคำว่า “การประชุม” ไว้แล้ว
หมวด ๑๒ **บทสุดท้าย**	**หมวด ๑๑** **บทสุดท้าย**	หลักการเดิม
ข้อ ๑๗๖ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว เฉพาะกรณี หากที่ประชุมอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกในที่ประชุมก็ให้งดใช้ได้	**ข้อ ๑๘๔** ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว เฉพาะกรณี หากที่ประชุมอนุมัติด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกในที่ประชุมก็ให้งดใช้ได้	หลักการเดิม
ข้อ ๑๗๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็น	**ข้อ ๑๘๕** ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๙ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็น	แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนคะแนนเสียงลงมติตีความข้อบังคับจากเดิม

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
อำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด การขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน	อำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด การขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน	“ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุม” เป็น “ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา” เพราะการตีความข้อบังคับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญจึงควรใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาในการวินิจฉัย (คำว่า “จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา” มีความหมายต่างจากคำว่า “จำนวนสมาชิกในที่ประชุม”)
ข้อ ๑๗๘ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน การเสนอและพิจารณาญัตติในวรรคหนึ่ง ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม	**ข้อ ๑๘๖** การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน การเสนอและพิจารณาญัตติในวรรคหนึ่ง ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม	หลักการเดิม
ข้อ ๑๗๙ ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับ หรือคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิก	**ข้อ ๑๘๗** ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน	แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
ถูกฟ้องในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง หากประธานสภาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ประธานสภาอาจสั่งให้นำออกจากระเบียบวาระการประชุมได้ แล้วแจ้งให้ที่ประชุมทราบ	การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง หากประธานสภาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ประธานสภาอาจสั่งให้นำออกจากระเบียบวาระการประชุมได้ แล้วแจ้งให้ที่ประชุมทราบ	
ข้อ ๑๘๐ ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสองหรือวรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งให้สภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม	**ข้อ ๑๘๘** ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสองหรือวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมรับทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม	- แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๑๒๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ - แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ให้ประธานสภาแจ้งให้สภาทราบ” เป็น “ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมรับทราบ” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
บทเฉพาะกาล	**บทเฉพาะกาล**	หลักการเดิม
ข้อ ๑๘๑ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จไปแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้	**ข้อ ๑๘๙** ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จไปแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้	หลักการเดิม
ข้อ ๑๘๒ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับกับสมาชิกและกรรมาธิการโดยอนุโลม จนกว่าจะได้มีการตรา	**ข้อ ๑๙๐** ให้นำข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาใช้บังคับกับสมาชิกและกรรมาธิการโดยอนุโลม	- แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง ให้นำข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒	หมายเหตุ
และประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมาธิการขึ้นใหม่	จนกว่าจะได้มีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแล้ว เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญยกร่างข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการตามมาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศใช้ข้อบังคับนี้	กรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาใช้บังคับกับสมาชิกและกรรมาธิการโดยอนุโลม จนกว่าจะได้มีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรม ตามมาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ แล้ว - เพิ่มความเป็นวรรคสอง เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญยกร่างข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศใช้ข้อบังคับนี้
ข้อ ๑๘๓ ให้คณะกรรมาธิการวิสามัญที่สภาตั้ง คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้น	**ข้อ ๑๙๑** ให้คณะกรรมาธิการวิสามัญที่สภาตั้งก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้น	เพิ่มความว่า “ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ข้อ ๑๘๔ ให้บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ	**ข้อ ๑๙๒** ให้บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ	หลักการเดิม

รายนามคณะผู้จัดทำ

ผู้จัดทำ

นายสุวัฒน์ คีรีวิเชียร	นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้ตรวจทาน

๑. นางปิยะนาถ รอดมุ้ย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑
๒. นางสาวนงค์เยาว์ ประพิณ	นิติกรเชี่ยวชาญ
๓. นางสาวกิ่งกาญจน์ ภู่มาลี	นิติกรเชี่ยวชาญ
๔. นายวิรัตน์ โกศล	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๕. นายทศพร สมเพ็ชร	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๖. นายวสันต์ เจริญพร	นิติกรชำนาญการ
๗. นายสมยศ วงษ์มา	นิติกรชำนาญการ
๘. นางสาวพิชญ์ธยาน์ จันทร์เพ็ญ	นิติกรชำนาญการ
๙. นางสาวศิรดา รอดเมฆ	นิติกรชำนาญการ
๑๐. นายพุฒิพันธุ์ อภิไชยาวาทย์	นิติกรชำนาญการ
๑๑. นางสาวสวรรยา ทองคำ	นิติกรชำนาญการ

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร